

Afdeling Economisch Vestigingsklimaat (EV)

Binnen de afdeling Economisch Vestigingsklimaat staat de uitvoering van het programma Economisch Vestigingsklimaat centraal. De dagelijkse leiding en de verantwoordelijkheid voor de realisatie ligt bij de manager. Dit organisatieonderdeel telt, net als in 2023, tien fte. De ambtelijke inzet wordt betaald uit de inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat.

Bureaus Financiën & Control (BFC), Strategie & Bestuur (BSB) en Interne Dienstverlening (BID)

De MRDH heeft drie afdelingen voor de uitvoering van stafzaken. BFC bevat de bedrijfsvoeringsfuncties financiën & control en juridische zaken. BSB bevat de bedrijfsvoeringsfuncties strategie/public affairs, bestuurszaken en communicatie. BID bevat de bedrijfsvoeringsfuncties HRM, ICT en facilitaire zaken/huisvesting. De ambtelijke capaciteit voor deze bureaus is tezamen 32,6 fte. Het aantal fte is daarmee met drie gestegen ten opzichte van 2023. Dit komt door een structurele toevoeging van de functies HRM medewerker, HRM adviseur en adviseur Informatiebeheer aan het functiegebouw van de MRDH. De besluiten zijn op 9 oktober 2023 (voor de functies HRM medewerker en HRM adviseur) en op 15 januari 2024 (functie adviseur Informatiebeheer) genomen door het dagelijks bestuur.

Structurele toevoeging functie HRM medewerker en HRM adviseur

In 2017 lag de focus van de HRM-dienstverlening nog vooral op het verrichten van instandhoudingstaken. De dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Rotterdam was ook op deze basis van focus ingericht. Sindsdien is de MRDH significant gegroeid, daarnaast heeft ze voor de periode van 2023-2026 een ambitieuze Strategische Agenda opgesteld die veel vraagt van de organisatie en haar medewerkers. Ook heeft de organisatie behoefte aan de (door)ontwikkeling van HRM-processen en -beleid. Deze veranderingen maken aanpassing van de HRM-dienstverlening noodzakelijk, waarbij in de nieuwe situatie meer aandacht is voor:

- de begeleiding van het verandertraject van de MRDH;
- het borgen en optimaliseren van HRM-processen en -beleid;
- het behoud van kennis en continuïteit in de HRM-dienstverlening.

Een uitgebreidere inzet en een grotere betrokkenheid van (de medewerkers van) HRM bij de MRDH is essentieel om recht te doen aan de bovenstaande ambities en omstandigheden.

Structurele toevoeging functie adviseur Informatiebeheer

De MRDH streeft continu naar verbeteringen op het gebied van gebruiksvriendelijkheid, veilig werken en documentenbeheer. Sinds de oprichting zijn de informatiestromen binnen de MRDH significant gegroeid en is er voor de periode van 2023-2026 een ambitieuze Strategische Agenda opgesteld die veel vraagt van de organisatie en haar medewerkers. Informatiebeheer is onder invloed van digitalisering sterk in beweging en de eisen die gesteld worden aan informatieveiligheid nemen toe. Kennis van de organisatie en de werkprocessen van de MRDH is van substantieel belang om nieuwe ontwikkelingen te kunnen vertalen naar de werkwijzen binnen de MRDH.

Het kunnen inspelen op nieuwe en aangescherpte wetgeving op het gebied van informatiebeheer gecombineerd met de huidige beperkte bezetting en het vertrek van de externe inhuur zorgt ervoor dat de opgave fors groter is dan de MRDH aan capaciteit kan bieden. Naast dat dit in Planning & Control producten de afgelopen jaren is toegelicht, wordt dit ook door de account bij de jaarrekeningcontrole en in de

managementletter van 2023 opgemerkt. Om te voorkomen dat we nieuwe ontwikkelingen in de toekomst niet meer bij kunnen benen en risico's mogelijk onvoldoende beheerst kunnen worden is besloten om het informatiebeheer per 2024 intern te gaan organiseren.

Een uitgebreidere inzet en een grotere betrokkenheid van een adviseur informatiebeheer bij de werkprocessen van de MRDH is essentieel om recht te doen aan de bovenstaande ambities en omstandigheden.

De ambtelijke inzet komt voor 20% ten laste van de inwonerbijdrage EV en voor 80% ten laste van de BDU Verkeer en Vervoer. Zie voor een verdere toelichting op deze verdeelsleutel hoofdstuk 2.4 Overzicht overhead.

Directe salariskosten

De realisatie van de directe salariskosten per programma levert het volgende beeld op ten opzichte van de begroting:

	Realisatie 2024	Verschil gewijzigde begroting en realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024
Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	2.954.278	-638.626	3.592.904
Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	1.341.774	-187.826	1.529.600
Economisch Vestigingsklimaat	870.218	-224.021	1.094.239
Totalen	5.166.270	-1.050.473	6.216.473

Aan directe salariskosten is € 1.050.473 minder besteed dan begroot. Een toelichting per programma is opgenomen in hoofdstuk 2 Programmaverantwoording.

Personele overhead salarislaster en materiele apparaatslasten.

Voor een overzicht van de personele overhead salarislaster, de materiële apparaatslasten (overhead) en de doorberekening daarvan naar de dekkingsbronnen BDU en Inwonerbijdrage EV verwijzen wij naar hoofdstuk 2.4 Overzicht overhead en 3.4.2 Bedrijfsvoering.

3.4.2 Bedrijfsvoering

Naast de ambtelijke inzet voor de bedrijfsvoering (personele overhead salarislaster) bestaat de overhead van de MRDH-organisatie uit materiële apparaatslasten voor bestuurszaken, ICT/DIV, overige personele lasten, financiën/juridische zaken, huisvesting/facilitaire zaken en communicatie/public affairs. Daarnaast zijn er incidentele apparaatslasten door bijdragen van samenwerkingsverbanden die gebruikmaken van faciliteiten van de organisatie en het doorberekenen van overhead aan bepaalde projecten.

Bestuurszaken

Bestuurszaken heeft in 2024 besluitvorming voorbereid om de vergaderingen van de adviescommissies, bestuurscommissies en algemeen bestuur via een streamingsdienst uit te kunnen zenden. Na diverse praktijktesten is het verzorgen van uitzendingen vanuit de eigen vergaderzaal met ingang van 2025 mogelijk.

Daarnaast stond het hele jaar in het teken van de 10-jaarsevaluatie van de gemeenschappelijke regeling zelf. Het team bestuurszaken was betrokken bij de voorbereidingen, organisatie en uitwerking van deze evaluatie en het schrijven van het actieplan evaluatie.

Tot slot heeft bestuurszaken initiatief genomen om het openbaar toegankelijk bestuurlijk informatiesysteem van de MRDH verder in te richten met inzichten in de Lange Termijn Agenda en Toezeggingen.

ICT/DIV

De MRDH streeft continu naar verbeteringen op het gebied van gebruiksvriendelijkheid, veilig werken en documentenbeheer. In 2024 begon daarom de migratie naar een nieuw gebruiksvriendelijker archiefsysteem, dat in 2025 wordt afgerond. Tegelijkertijd startte de opzet van een kwaliteitsmonitoringssysteem voor informatiebeheer. In 2024 heeft de archiefinspectie Rotterdam een inspectie uitgevoerd om vast te stellen in welke mate het informatie- en archiefbeheer bij de MRDH voldoet aan archiefwet- en regelgeving en aanbevelingen gedaan ter verbetering.

Het ICT-beheer van de technische infrastructuur is grotendeels uitbesteed aan de gemeente Den Haag, waaronder het beheer en de beveiliging van de laptops. De samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Den Haag en de MRDH regelt werkplek- en gebruikersondersteuning. De operationele afspraken tussen beide partijen zijn vastgelegd in het Dossier Afspraken en Procedures (DAP) en zijn in 2024 geactualiseerd. De MRDH verzorgt zelf de werkplekondersteuning. Een externe partij beheert en beveiligt het netwerk, levert de netwerkdiensten en de netwerkapparatuur (LAN en Wifi). De gemaakte afspraken hierover zijn vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA).

Overige personele lasten

In 2024 is de MRDH gestopt met het inkopen van de ambtelijke inzet voor HRM-taken bij de gemeente Rotterdam. Per 1 maart 2024 is de HRM-dienstverlening bij de MRDH intern georganiseerd, en heeft de MRDH 1,0 fte Adviseur HRM en 1,0 fte Medewerker HRM. HRM is onderdeel van het Bureau Interne Dienstverlening. Deze wijziging is doorgevoerd omdat gezien de ambities van de MRDH op HRM-vlak het intern organiseren van de HRM-dienstverlening enkele significante voordelen kent, met name meer continuïteit en capaciteit tegen dezelfde kosten.

De organisatie volgt zoveel mogelijk de rechtspositie van de gemeente Rotterdam. Deze rechtspositie is vastgelegd in de ondernemings-cao MRDH. De werkgever draagt de kosten voor onder meer dienstreizen, woon-werkverkeer en opleidingen. Daarnaast zijn reguliere kosten gemaakt voor arbeidsomstandigheden, zoals inzet bedrijfsarts, bedrijfshulpverlening, opleidingen, salarisadministratie, werving & selectie en voor (ondersteuning van) de medezeggenschap.

In 2024 is er veel aandacht besteed aan vitaliteit en de preventie van verzuim. Onder andere door een vitaliteitschallenge, een organisatiebrede training “grip op werkdruk” en stoel- en voetreflexmassages. Ook de proactieve en preventieve aanpak die de MRDH samen

met de arbodienstverlener inzet, bijvoorbeeld in de vorm van coaching en preventieve afspraken met de casemanager of bedrijfsarts, draagt bij aan de preventie van verzuim en vergroting van de vitaliteit.

In 2024 is de doorontwikkeling van de organisatie verder doorgezet. Naast de focus op de organisatiecultuur, de omgangsvormen en de persoonlijke en teamontwikkeling is Q4 2024 begonnen met het vormgeven van een traject voor 2025 waarin een versnelling van de doorontwikkeling en leiderschap aan een organisatie in verandering centraal staan.

Financiën/Juridische Zaken

De interimcontrole en de jaarrekeningcontrole zijn belegd bij de Gemeentelijke Accountantsorganisatie Den Haag (GAD) van de gemeente Den Haag.

Daarnaast zijn er extern verschillende juridische adviezen ingewonnen ter ondersteuning bij bezwaarzaken en zijn diverse bezwaren afgehandeld via de algemene bezwarencommissie.

Tot slot huurde de MRDH-ondersteuning bij het herzien van het mandaatregister, het implementeren van de BBV-notitie overhead, voor de invulling van het aandeelhouderschap richting de OV-bedrijven en de treasury-activiteit.

Huisvesting/Facilitaire zaken

De MRDH-organisatie is erg begaan met het welzijn en vitaliteit van de MRDH-medewerkers. De werkplekcoach was beschikbaar om medewerkers te helpen bij vragen en/of tips met betrekking tot beeldschermwerk, kantoor- en thuiswerkplekken. Er zijn voor alle MRDH-medewerkers in heel 2024 workshops en trainingen georganiseerd. Eendrachtig de terugkeer van het thema werkdruk in de medewerkerstevredenheidsonderzoeken, is er opnieuw veel aandacht voor een gezonde werkbalans.

In het kader van veiligheid schoolden we in 2024 de bedrijfshulpverleners (EHBO en BHV) weer bij en liepen we middelen na, die indien noodzakelijk ook werden vervangen.

Het kantoorpand aan de Westersingel heeft een centrale ligging. Een inspirerende plek die in het teken staat van verbinding met elkaar zoeken, ontmoeten en samenwerken. Helaas trekt het kantoorpand ook steeds meer ongenode gasten aan. Na een aantal incidenten is in 2023 besloten om een gespecialiseerde organisatie in de hand te nemen om te kijken naar en mogelijke veiligheidsverbeteringen te inventariseren. Na uitwerking en implementatie zijn er in Q2/Q3-2024 een aantal veiligheidsmaatregelen genomen. Verhoging glas receptiebalie, een extra kaartlezer bij de achterdeur en zijn alle trappenhuizen afgesloten. De trappenhuizen zijn hierdoor alleen nog met een toegangspas toegankelijk. De laatste actie die nog moet worden uitgevoerd is de roldeur in de sluis. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2025 geplaatst, zodat er zich geen ongenode gasten meer in onze sluis ophouden.

Tevens vond er begin 2024 een gesprek plaats met de verhuurder van het MRDH-kantoorpand. Daarbij keken we terug op de afgelopen jaren en spraken we ook met elkaar over de toekomst. Bij de verhuurder is er onder meer op aangedrongen om te kijken naar verdere verduurzaming (bijvoorbeeld zonnepanelen) van het kantoorpand.

In het eerste kwartaal van 2024 zijn de nieuwe, volledig elektrische, dienstauto's afgeleverd.

Communicatie/Public affairs

In 2024 lag de focus van de lobby onverminderd op het los maken van extra middelen voor het OV, zowel incidenteel als structureel. Met de landelijke verkiezingen eind 2023 was de focus gericht op een goede positie in het regeerakkoord. Door een onbedoelde fout in het regeerakkoord verschoof deze focus naar behoud van de Brede Doeluitkering in plaats van een versteviging. Deze fout betrof de overheveling van Spuks naar de provincie/gemeente in combinatie met een korting van 10%. In de tweede helft van 2024 was de MRDH dus primair gericht op behoud van de Spuk Brede Doeluitkering. En met succes; het Rijk heeft erkend dat de Brede Doeluitkering voor de Vervoerregio's doelmatig en efficiënt is. Daardoor blijft de bekostiging aan de Vervoerregio's rechtstreeks plaatsvinden vanuit het Rijk. Door een slimme inzet van lobby, samen met onze partners, liet de MRDH op meerdere manieren het belang van investeren in onze regio zien.

De manier waarop de MRDH communiceert is van belang voor het draagvlak voor de MRDH. Een belangrijk uitgangspunt is dat de regionale samenwerking 'gezicht' krijgt. De bestuurders van de MRDH zijn de ambassadeurs van regionale samenwerking. Zij werden in 2024 dan ook regelmatig in stelling gebracht om resultaten en mijlpalen voor het voetlicht te brengen. En de ambities in de Strategische Agenda kregen het gezicht van de mensen die hier wonen, werken en leven. Ook bij de totstandkoming van de Strategische Agenda speelde communicatie een grote rol. Van de organisatie van bijeenkomsten waarin de toekomst van de regionale samenwerking werd verkend tot het maken van presentaties en animaties. Verder speelde communicatie een stevige rol bij inhoudelijke trajecten zoals het participatietraject Oude Lijn, de ontwikkeling van Metropolitane Fietsroutes en de ontwikkeling campussen.

Verder stond 2024 in het teken van 10 jaar MRDH. Er zijn diverse ontmoetingen georganiseerd om hernieuwd kennis te maken met elkaar en te bepalen op welke wijze regionale samenwerking versterkt kan worden. De opkomst bij deze ontmoetingen was wisselend, maar beter dan vóór de coronapandemie. Het Metropoolcafe waarbij raadsleden, bestuurders en stakeholders van de MRDH in een informele setting elkaar ontmoeten was ook in 2024 een vaste waarde. Daarnaast vond op 2 februari 2024 MRDH Live plaats. Een goed georganiseerd evenement waarbij inhoud en ontmoeting samenkwamen. Omdat de opkomst relatief tegenviel is uit de evaluatie in 2024 naar voren gekomen dat de volgende editie in 2025 anders moet.

Tot slot zijn de corporate communicatiemiddelen, zoals het MRDH-journaal en andere presentatiemiddelen en -uitingen, actueel gehouden en werd de investering in monitoring en ontwikkeling van (social)media gecontinueerd.

Personele en materiële overhead totaal

De realisatie van de personele en materiële overhead van de MRDH-organisatie levert het volgende beeld op ten opzichte van de begroting.

MRDH TOTAAL OVERHEAD	Realisatie 2024	Verschil gewijzigde begroting en realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024
Personele overhead (salarislasten)	5.180.948	423.058	4.757.890
Materiele overhead	2.737.202	-251.498	2.988.700
Doorbelasting overhead projecten	-36.871	-36.871	0
Totalen	7.881.279	134.689	7.746.590

Toelichting afwijkingen:

De overhead laat een overschrijding zien van € 134.689. Dit is opgebouwd uit een positief saldo (onderschrijding) van € 251.498 op de materiële overhead (inclusief overhead projecten) en een negatief saldo op de personele overhead van € 423.058.

Personele overhead (salarislasten)

Het verschil van € 423.058 aan hogere lasten kan als volgt worden verklaart.

- Het was voor de MRDH noodzakelijk om tijdelijk externe ondersteuning in te huren. Dit in verband met het opvangen van werkzaamheden van een aantal langdurige ziektegevallen, afwezigheid door zwangerschap en een detachering. Deze tijdelijke inhuur was noodzakelijk om grote vertragingen in werkprocessen te voorkomen. Ondanks gedeeltelijke (ziekte)uitkeringen en een detacheringsvergoeding heeft dit per saldo € 158.304 aan extra kosten met zich meegebracht. Deze kosten waren op voorhand niet voorzien.
- Per 1 april 2024 is het regionale MRDH-traineeprogramma beëindigd. Voor een trainee is geen apart budget beschikbaar binnen de personele overhead. De salarislasten passen wel binnen de totale salarislasten van de MRDH-organisatie. De lasten worden belast aan het onderdeel waar traineeopdrachten binnen de MRDH-organisatie hebben plaatsgevonden. In 2024 is de trainee ingezet voor het traject inzake de interne organisatieontwikkeling en organisatiecultuur. Voor de overhead zijn de kosten in 2024: € 15.022.
- Het management van de MRDH heeft de afgelopen jaren organisatorische keuzes gemaakt die effect hebben op de bedrijfsvoeringsfuncties. Keuzes waarbij geldt dat dit moet passen binnen de totale salarislasten van de MRDH-organisatie. Voorbeelden van in het verleden gemaakte organisatorische keuzes zijn het uitbreiden van de financiële afdeling (stafafdeling BFC) en het plaatsen van een extra strategisch adviseur binnen de stafafdeling BSB. Maar ook oude afspraken betreft bijvoorbeeld outplacementtrajecten maken deel uit van deze extra last binnen de personele overhead. In 2024 is dit per saldo € 182.550.
- In 2023 is MRDH Support gestart. Hiermee biedt de MRDH de 21 aangesloten gemeenten extra ondersteuning om de doelen uit de Strategische Agenda 2023-2026 te behalen. Aan het begin van 2024 bleven de opdrachten achter ten opzichte van de beschikbare capaciteit. In de loop van 2024 nam het aantal opdrachten toe waarbij in het najaar is besloten om twee projectleiders aan te nemen. Voor MRDH Support is geen apart budget beschikbaar. Zoals op 16 december 2022 door het algemeen bestuur is goedgekeurd, is het de

uitgangspositie dat medewerkers van MRDH Support in dienst treden van de MRDH en dat MRDH Support kostendekkend wordt uitgevoerd. Bij onderbenutting ligt het financiële risico, in 2024 € 67.182_{,-} bij de MRDH.

Materiële overhead

Er is 92% van de gewijzigde begroting besteed. Het verschil van € 251.498 aan lagere kosten kunnen we als volgt verklaren.

- Binnen de kostencategorie ICT/DIV is er een onderschrijding van € 98.370. Dit komt vooral doordat de migratie naar een nieuw, gebruiksvriendelijk archiefsysteem niet in 2024, maar pas begin 2025 zal worden voltooid. Zie ook 3.4.4 Bedrijfsvoering, Informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer voor een uitgebreid verslag en doorkijk naar 2025.
- Binnen de kostencategorie Communicatie en Public Affairs is een overschrijding van € 15.070. Dit is een combinatie van zowel positieve als negatieve verschillen op deelbudgetten. De negatieve afwijkingen zijn voornamelijk veroorzaakt door de hogere kosten voor de 10-jaarsevaluatie van de gemeenschappelijke regeling en de Strategische Agenda. Aan de andere kant zijn bijvoorbeeld de kosten voor specialistische inhuur lager uitgevallen dan vooraf begroot.
- Binnen de kostencategorie Financiën/Juridische zaken is er een onderschrijding van € 50.069. Vooral de kosten voor het inhuren van externe experts waren lager dan begroot. Dit kwam voornamelijk doordat de implementatie van de noodzakelijke BBV-notitie naar aanleiding van hernieuwde richtlijnen commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) sneller was afgerond. Ook de kosten voor de afhandeling van bezwaren en het inwinnen van juridische adviezen zijn lager uitgevallen dan begroot. Daarentegen vielen de accountantskosten wel hoger uit.
- Binnen de kostencategorie Huisvesting/facilitaire zaken is er een onderschrijding van € 54.011. De afgelopen jaren was er sprake van een zeer hoge indexatie op de huur van het kantoorpand. Het afgelopen jaar was de indexatie lager dan vooraf ingeschat. Op de overige deelbudgetten was sprake van zowel kleine positieve als kleine negatieve verschillen.
- Binnen de kostencategorie Overige personele lasten is er een onderschrijding van € 22.151. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname van reisbewegingen voor woon-werkverkeer, een verminderde behoefte aan opleidingen en trainingen, een lagere afrekening voor het MRDH-traineeprogramma door het voortijdig stoppen van trainees, en minder overige personeelskosten. Aan de andere kant zijn de kosten voor het inhuren van HRM-diensten hoger uitgevallen dan begroot. Dit is te wijten aan een lichte vertraging in de implementatie van de HRM-functies binnen het functiegebouw van de MRDH, waardoor er nog een vergoeding verschuldigd was volgens de dienstverleningsovereenkomst. Ook de kosten voor wervings- en selectietrajecten waren hoger dan verwacht. De MRDH maakt jaarlijks aanzienlijke kosten voor deze trajecten. De krappe arbeidsmarkt, samen met de specialistische functies, maakt het lastig om vacatures in te vullen. In 2024 is er gestart met de ontwikkeling van een eigen vacatureplatform voor de MRDH, dat in de loop van 2025 definitief gelanceerd zal worden. Met dit eigen platform zullen de kosten voor dit deelbudget in de toekomst lager uitvallen.
- Binnen de kostencategorie Bestuurszaken worden de uitgaven voor vergaderingen, bijeenkomsten en publicaties verantwoord. De onderschrijding van € 41.967 is voornamelijk te wijten aan het feit dat het niet nodig bleek om veelvuldig externe vergaderlocaties te huren, of de kosten voor het huren van deze locaties veel lager uitvielen dan verwacht.
- Waar noodzakelijk worden deelbudgetten voor 2025 aangepast naar aanleiding van de resultaten over 2024.

Doorbelasting overhead projecten

De MRDH is de uitvoerder voor het abri-project namens vier gemeenten. Vanuit voortschrijdend inzicht is besloten een deel van de overheadkosten van ondersteunende diensten door te belasten aan dit project. In 2024 is hier geen rekening mee gehouden in de begroting. Dit is een meevaller van € 36.871.

Personele en materiële overhead Vervoersautoriteit en Economisch Vestigingsklimaat

Hierna volgen de overzichten van de verdeling van de hiervoor verantwoorde kosten van de overhead over de Vervoersautoriteit/de rijksbijdrage BDU verkeer en vervoer, Economisch vestigingsklimaat/de Inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat en een incidentele bijdrage uit de reserve Interne kwaliteitsverhoging. De materiële kosten van de overhead komen voor 20% ten laste van de inwonerbijdrage EV en voor 80% ten laste van de BDU verkeer en vervoer. Voor een toelichting op de verdeling van de personele lasten van de overhead zie 3.4.1 MRDH-organisatie.

Overhead Vervoersautoriteit	Realisatie 2024	Verschil gewijzigde begroting en realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024
Personele overhead (salarislasten)	4.119.195	346.177	3.773.018
Materiële overhead	2.189.762	-201.198	2.390.960
Doorbelasting overhead projecten	-29.497	-29.497	0
Totalen	6.279.460	115.482	6.163.978

Overhead Economisch vestigingsklimaat	Realisatie 2024	Verschil gewijzigde begroting en realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024
Personele overhead (salarislasten)	1.061.753	76.881	984.872
Materiële overhead	547.440	-50.300	597.740
Doorbelasting overhead projecten	-7.374	-7.374	0
Totalen	1.601.819	19.207	1.582.612

3.4.3 Fraude en integriteit

Fraude en integriteitsschendingen zijn ernstige maatschappelijke problemen die burgers, ondernemingen en de overheid financieel fors kunnen benadelen. Ook onze organisatie heeft te maken met fraude- en integriteitsrisico's die gedeeltelijk voorkomen kunnen worden. Door de fraude- en integriteitsrisico's (pro-)actief te analyseren, maken we weloverwogen keuzes ten aanzien van het voorkomen daarvan.

Uitgangspunten ten aanzien van fraude- en integriteit(risico's)

De MRDH accepteert geen fraude en integriteitsschendingen en voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. We vertrouwen erop dat onze medewerkers geen fraude en integriteitsschendingen plegen, maar uit zorgvuldigheid wordt de gelegenheid van de medewerkers om fraude en integriteitsschendingen te plegen met diverse interne preventieve, detectieve, repressieve en correctieve beheersingsmaatregelen zoveel mogelijk ondervangen.

Bij de inrichting van de organisatie om processen goed te laten verlopen en risico's te beheersen, is in eerste instantie sprake van besturen en beheersen dat tot het takenpakket van het dagelijks bestuur behoort. Maar onder meer door de inwerkintreding vanaf het boekjaar 2023 van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur moeten we nog meer aandacht besteden aan het beheersen van de fraude- en integriteitsrisico's. Hiermee is de verantwoording aan het algemeen bestuur over de frauderisico's gestructureerd belegd door de MRDH.

Beleidsnota fraudepreventie en frauderisicoanalyse

De MRDH is wettelijk verplicht 'zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen'. De MRDH vertaalde deze (zorg)plicht onder meer in het Interne controleplan MRDH 2024 en in een beleidsnota fraudepreventie, inclusief frauderisicoanalyse. Medio maart 2024 stelde het MT de beleidsnota fraudepreventie, inclusief de frauderisicoanalyse voor het boekjaar 2023 vast. Deze beleidsnota is opgesteld voor onbepaalde tijd en wordt indien noodzakelijk op basis van nieuwe vormen van fraudegevallen c.q. integriteitsschendingen en actuele ontwikkelingen in onze P&C-cyclus aangepast.

De frauderisicoanalyse wordt wel jaarlijks geactualiseerd via de jaarrekening van de MRDH. De frauderisicoanalyse is de uitkomst van een analyse van de belangrijkste frauderisico's voor de MRDH. Deze frauderisicoanalyse is opgebouwd uit inschattingen van kans en impact, een inschatting van het overall risico en de aanwezige interne preventieve, detectieve, repressieve en correctieve beheersingsmaatregelen.

Ons Integriteitsbeleid

De MRDH baseerde haar integriteitsbeleid op dat van de gemeente Rotterdam en legde dit vast in een personeelshandboek. Dat betekent onder meer dat de MRDH beschikt over een gedragscode voor medewerkers die in dienst zijn van de MRDH. De gedragscode moet medewerkers houvast bieden bij het hanteren van de normen en waarden van de MRDH. De gedragscode maakt bovendien duidelijk wat de waarden en normen zijn die de MRDH belangrijk vindt, en wat wel en niet toelaatbaar is voor medewerkers. Daarnaast leggen de medewerkers de ambtseed of ambtsbelofte af. Alle medewerkers beschikken over een actuele Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Zij dienen daarnaast alle nevenactiviteiten te melden die de belangen van de MRDH mogelijk zouden kunnen raken.

Maatregelen ter voorkoming van fraude

De MRDH past diverse maatregelen toe om fraude te voorkomen. Hiertoe zijn procedures opgesteld en is er functiescheiding tussen taken en verantwoordelijkheden waar een risico op fraude is. Die functiescheiding is bijvoorbeeld van toepassing in het treasury- en betalingsproces,

maar ook bij het beoordelen van subsidieaanvragen en het toekennen van subsidies. Onderdeel van onze jaarlijkse (verbijzonderde) interne controle is het toetsen van de werking van de beheersingsmaatregelen ter voorkoming van fraude.

Om fraude tegen te gaan, zijn binnen de MRDH diverse hard- en soft controls als interne beheersingsmaatregelen ingezet. Hard controls zijn de interne beheersingsmaatregelen, inclusief functiescheiding en overige onvervangbare interne controlemaatregelen. Deze maatregelen worden genomen om gewenst en ongewenst gedrag direct of indirect af te dwingen. Soft controls zijn de maatregelen om het gedrag van medewerkers en de organisatiecultuur te sturen. Voor wat betreft het sturen van de organisatiecultuur kan worden gedacht aan de kernwaarden van MRDH, maar ook het borgen van de aanspreekbaarheid van medewerkers en management op elkaars gedrag. Het zijn beheersmaatregelen die invloed hebben op de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers.

Bij soft controls ligt de nadruk dus op het creëren van een motiverende en stimulerende omgeving. In de veronderstelling dat daarmee doelcongruentie kan worden bereikt: de persoonlijke doelstellingen komen in het verlengde van de organisatiedoelstellingen te liggen en de werknemer handelt daarmee altijd in belang van de organisatie. Voorbeelden van soft controls zijn onder meer: de tone at the top, onze gedragscode, kernwaarden, een integriteitsregeling, een regeling voor klokkenluiders, een beleidsregeling met betrekking tot ongewenst gedrag en het periodiek (minimaal één keer per jaar) agenderen van de frauderisicoanalyse.

Hoe gaan we om met (vermoedens van) fraude en integriteitsschendingen?

De medewerkers kunnen bij vermoedens van fraude, corruptie of overige integriteit gerelateerde zaken terecht bij hun leidinggevende of een vertrouwenspersoon. De MRDH maakte in 2024 gebruik van een externe onafhankelijke vertrouwenspersoon. Daarnaast is er in het verlengde van de beleidsnotitie fraudepreventie een afzonderlijk frauderesponseplan opgesteld. Dit plan dient als een draaiboek in het geval MRDH wordt geconfronteerd met fraude, ondanks alle beheersingsmaatregelen die er zijn.

Meldingen over (vermoedens van) fraude- en integriteitsschendingen in 2024

Er zijn in 2024 geen (vermoedens van) fraude- en integriteitsschendingen, die door eigen medewerkers zijn gepleegd, bekend bij het dagelijks bestuur en het MT. Tevens zijn er in 2024 bij de vertrouwenspersonen geen meldingen over (vermoedens van) fraude of integriteitsschendingen gedaan.

3.4.4 Informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer

In 2024 heeft de archiefinspectie opnieuw een rapport opgesteld, net als in 2022. Hieruit zijn wederom aanbevelingen voortgekomen. Om de informatiebeheerprocessen structureel te verbeteren, heeft de MRDH per 1 januari 2024 een vaste informatiemanager aangesteld. Voorheen werd deze functie steeds extern ingehuurd.

In 2024 lag de nadruk op de migratie naar SharePoint, waarmee een nieuw Document Management Systeem (DMS) in gebruik is genomen. Daarnaast is er aandacht besteed aan de aankomende wet- en regelgeving rondom cybersecurity (BIO2). Hieronder volgt per onderwerp de stand van zaken.

Archiefinspectie 2024

De archiefinspectie heeft in 2024 een rapport uitgebracht met vijf hoofdaanbevelingen. MRDH zal deze aanbevelingen opvolgen:

1. **Oprichting en structurering van een Strategisch Informatieoverleg (SIO)**
In 2025 wordt geïnventarieerd wie hieraan deelnemen, waarna het overleg wordt opgericht.
2. **Optimalisatie van de archiefruimte of externe uitplaatsing van analoge informatieobjecten**
De MRDH beschikt momenteel niet over een archiefruimte die aan alle veiligheidscriteria voldoet. Daarom zijn offertes opgevraagd voor de externe opslag van fysieke archieven.
3. **Ontwikkeling en implementatie van een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer**
De opzet van dit systeem is in 2024 gestart en de implementatie is in volle gang. De afronding staat gepland voor 2025, waarna het systeem volledig in gebruik wordt genomen.
4. **Uitwerking en implementatie van het informatiebeheerplan, handboek vervanging, applicatielandschap en metadataschema**
Er wordt actief gewerkt aan deze documenten. De focus ligt niet alleen op het vastleggen van beleid, maar ook op de praktische toepassing ervan.
5. **Inrichting van de hotspot-monitor**
De hotspot-monitor wordt geïntegreerd in het Strategisch Informatieoverleg (SIO).

SharePoint Project

Conform de ICT-roadmap 2024 heeft de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) dit jaar de nadruk gelegd op de migratie naar SharePoint. Dit project is gericht op het verbeteren van de samenwerking binnen de organisatie door documentbeheer en werkprocessen te stroomlijnen. Door de overstap naar SharePoint kunnen medewerkers efficiënter en gestructureerder werken, met betere toegankelijkheid en versiebeheer van documenten.

Een belangrijk onderdeel van deze migratie is de implementatie van automatische archivering, waardoor documenten op een uniforme en veilige manier worden opgeslagen en beheerd, in lijn met de geldende regelgeving en interne afspraken. Dit draagt bij aan een transparante en toekomstbestendige informatiehuishouding.

De verwachting is dat het project in het eerste kwartaal van 2025 wordt afgerond, waarna de volledige organisatie volledig is overgegaan op werken in SharePoint en het gebruik van automatische archivering.

Informatiebeveiliging

In 2024 is de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) gestart met de inventarisatie van de nieuwe wetgeving op het gebied van informatiebeveiliging, zoals de BIO2 en de NIS2-richtlijn. De BIO2 stelt aangescherpte eisen aan de beveiliging van overheidsinformatie, terwijl de NIS2-richtlijn de cyberweerbaarheid van essentiële en belangrijke sectoren versterkt. Dit betekent dat de MRDH aanvullende maatregelen moet nemen op het gebied van risicobeheer, monitoring en incidentrespons. De komende periode wordt onderzocht welke stappen nodig zijn om aan deze verplichtingen te voldoen en de informatiebeveiliging verder te versterken.

Kwaliteitssysteem

In 2024 is de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) gestart met de implementatie van een kwaliteitssysteem voor ICT. Dit systeem zorgt voor een gestructureerde en continue verbetering van ICT-processen, waardoor betrouwbaarheid, efficiëntie en veiligheid worden gewaarborgd. Het kwaliteitssysteem helpt bij het standaardiseren van werkwijzen, het beheren van risico's en het optimaliseren van ICT-diensten binnen de organisatie. De volledige ingebruikname van het systeem staat gepland voor 2025, waarna het een centrale rol zal spelen in het beheer en de ontwikkeling van de ICT-omgeving van de MRDH.

E-docs upgrade

Met de overstap naar een nieuw Document Management Systeem (DMS) blijft het oude systeem, E-docs, op de achtergrond beschikbaar voor afgeronde dossiers. Om de veiligheid en toegankelijkheid van deze archiefomgeving te waarborgen, is een upgrade noodzakelijk. Deze upgrade is in 2024 gestart en zal begin 2025 worden afgerond.

ICT Risicobeheer en Continuïteit

In 2024 heeft de MRDH aandacht besteed aan het beheersen van ICT-risico's en het waarborgen van de continuïteit van haar systemen. Er zijn geen ernstige verstoringen of beveiligingsincidenten gemeld. Daarnaast is een migratie naar SharePoint in gang gezet om een gestructureerde werkwijze en automatische archivering te realiseren.

De MRDH volgt de ontwikkelingen rond de BIO2- en NIS2-wetgeving nauwgezet en past de AVG toe bij de verwerking van persoonsgegevens en informatieverzoeken.

Een formele audit op de naleving van de AVG heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden. Vanwege beperkte capaciteit is gekozen voor een gefaseerde aanpak. In het derde kwartaal van 2025 wordt een Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld, die verantwoordelijk wordt voor de opzet en uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid, inclusief de verdere invulling van AVG-compliance.

In de tussentijd wordt gestart met een inventarisatie van de verplichtingen en risico's voortvloeiend uit de BIO2-, NIS2- en AVG-wetgeving. Deze inventarisatie vindt plaats in Q3 – Q4 2025 en vormt de basis voor een plan van aanpak, een onderdeel van deze inventarisatie zal de audit zijn waarin onder meer de toepassing van de AVG zal worden opgenomen.

Hiermee kiest de MRDH voor een gefaseerde, realistische aanpak die inspeelt op actuele wet- en regelgeving en beschikbare capaciteit.

3.4.5 Rechtmatigheid

Inleiding

Rechtmatigheid is een van de kernbegrippen van goed overheidsbestuur. Burgers en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat overheden publieke gelden rechtmatig verwerven en besteden. Daarom nemen overheden zelf maatregelen in de organisatie die waarborgen verschaffen, en zijn er ook in de regelgeving eisen opgenomen aan de interne en externe controle op rechtmatigheid. De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de verordeningen van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Tot en met verslagjaar 2022 werd in de controleverklaring van de accountant expliciet een oordeel gegeven over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Door een wetswijziging legt het dagelijks bestuur vanaf het boekjaar 2023 zelf verantwoording af over rechtmatigheid, met als doel om het gesprek hierover tussen dagelijks bestuur en algemeen bestuur te bevorderen. De rechtmatigheidsverantwoording betreft dus een verantwoording van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur. Hierbij beoordeelt de accountant of de informatie (zoals opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording) getrouw (juist en volledig) is.

Om deze reden geeft de accountant vanaf verslagjaar 2023 nog uitsluitend een oordeel over de getrouwheid van de gehele jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening. Hierdoor heeft het getrouwheidsoordeel van de accountant ook betrekking op de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur mag er dan ook op vertrouwen dat de accountant toeziet op de juistheid en volledigheid van de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur. Overigens blijft de accountant met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wel een oordeel geven over de rechtmatige besteding van de specifieke uitkeringen van het Rijk.

Hierna worden de belangrijkste bevindingen in het kader van het onderzoek naar de rechtmatigheid vastgelegd. De Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV en het 'Controleprotocol accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording MRDH jaarrekening 2024' die het algemeen bestuur op 6 december 2024 vaststelden, dienen hierbij als uitgangspunt.

Naleving Treasurystatuut MRDH

De bepalingen uit het treasurystatuut zijn in 2024 nageleefd.

Naleving financiële verordening MRDH 2015

Het algemeen bestuur heeft de begroting 2024 niet uiterlijk op 14 juli 2023 vastgesteld (conform artikel 3, lid 1), maar stelde deze op 8 september 2023 vast. Deze formele onrechtmatigheid leidt overigens niet tot een financiële onrechtmatigheid die van invloed is op de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

Naleving rechtmatigheidscriteria inzake de rechtmatigheidsverantwoording

Voor de oordeelsvorming door het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid van het financieel beheer voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn de volgende drie criteria van toepassing:

1. het begrotingscriterium;
2. het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium);
3. het voorwaarden criterium.

Hierna volgt een analyse van de rechtmatigheid over het verslagjaar 2024.

Ad 1 Het begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is uitgewerkt in de kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV en dit is ook zo verwerkt in het Controleprotocol accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording MRDH jaarrekening 2024. Er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid indien:

- a. het dagelijks bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten (op subtotalen binnen de begrotingsprogramma's) of investeringsbudgetten overschrijdt;
- b. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves niet door het algemeen bestuur zijn vastgesteld en;
- c. bij overschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast.

Ad a Begrotingsoverschrijding lasten en investeringsbudgetten

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten, zoals weergegeven in de jaarrekening, hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft mogelijk sprake van onrechtmatige lasten. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Voor de afweging of afwijkingen tot opname in de rechtmatigheidsverantwoording leiden, moeten de baten en lasten apart worden beschouwd en moeten deze daarom niet worden gesaldeerd. Hierbij moet je rekening houden met het niveau waarop het algemeen bestuur de begroting autoriseert. Dit is binnen de MRDH op het niveau van subtotalen binnen de begrotingsprogramma's. Het kan hier ook gaan om begrotingsonrechtmatigheden, waarbij het dagelijks bestuur binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid is gebleven.

De volgende zes beleidskaders zijn van toepassing voor de MRDH voor begrotingsonrechtmatigheden.

1. Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor geen voorstel voor begrotingsaanpassing is ingediend bij het algemeen bestuur zijn onrechtmatig en tellen wel mee voor de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet, zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee voor de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee voor de rechtmatigheidsverantwoording. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.
4. Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn, zijn onrechtmatig en tellen wel mee voor de rechtmatigheidsverantwoording.
5. Begrotingsoverschrijdingen waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend, maar waar het algemeen bestuur wel schriftelijk over is geïnformeerd, zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee in de rechtmatigheidsverantwoording.
6. Begrotingsoverschrijdingen van meerjarige investeringsbudgetten in enig jaar, maar waarvan aannemelijk is dat het totaal van de uitgaven binnen het investeringsbudget blijven, zijn niet onrechtmatig. Dit wordt overigens wel toegelicht in de jaarrekening, omdat het niet aanwenden van investeringsbudgetten kan duiden op vertragingen in de uitvoering van de investering (en dus beleid).

In de jaarrekening 2024 is in het overzicht overhead sprake van een begrotingsoverschrijding van de lasten op enkele subtotalen. De totale begrotingsoverschrijding van de lasten op het niveau van de subtotalen bedraagt € 134.689.

Alleen de begrotingsoverschrijdingen van de lasten op subtotale niveau, die groter zijn dan de rapportagetolerantie ad € 125.000 (vastgesteld door het algemeen bestuur), zijn hieronder toegelicht.

Programma	Subtotalen	Begrotingsoverschrijding	Toelichting
Overhead	Lasten overhead	€ 134.689	De overhead laat een overschrijding zien van € 134.689. Dit is opgebouwd uit een positief saldo (onderschrijding) van € 251.498 op de materiële overhead (inclusief overhead projecten) en een negatief saldo op de personele overhead van € 423.058. Personele overhead: Het negatieve saldo wordt grotendeels veroorzaakt door de kosten voor het opvangen van langdurige ziektegevallen en ontstane vacatures, het achterblijven van opdrachten ten opzichte van de capaciteit van MRDH Support en door het management van de MRDH-organisatie gemaakte organisatorische keuzes. Op het budget van de directe salariskosten in de programma's wordt echter tegelijkertijd een onderschrijding van € 1.050.473 gepresenteerd. Het saldo van de totale salarislasten is daarmee met € 627.415 positief. Materiële overhead: Het positieve saldo wordt veroorzaakt door activiteiten die doorschuiven in de tijd, activiteiten die lager zijn uitgevallen dan begroot en meevallers.

Ad b) Onttrekken of doteren aan bestemmingsreserves

Mutaties in reserves, die niet door een voor 31 december van het verslagjaar genomen besluit van het algemeen bestuur zijn gedekt, zijn onrechtmatig en tellen wel mee voor de rechtmatigheidsverantwoording.

In de jaarrekening 2024 zijn alle mutaties (onttrekkingen en stortingen) in de reserves (af)gedekt middels een genomen (begrotings)besluit door het algemeen bestuur.

Ad c) Onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting

Over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen betreffen op zichzelf geen begrotingsonrechtmatigheden, maar het kan wel onrechtmatig zijn als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt (ofwel: niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld). Het gaat dus om het tijdig melden. Wat tijdig is, wordt bepaald door de interne afspraken tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur over het rapporteren van afwijkingen en het aanpassen van de begroting. Binnen de MRDH is afgesproken dat het tijdig is als deze afwijkingen bij de jaarrekening worden gemeld en worden toegelicht door het dagelijks bestuur. Reden hiervoor is dat de MRDH in de praktijk vaak afhankelijk is van externe partijen (subsidieontvangers) voor wat betreft de tijdigheid van de uitvoering van de werkzaamheden.

In de jaarrekening 2024 zijn de onderstaande (begrotings)afwijkingen adequaat toegelicht in de programmaverantwoording. Door deze uitgebreide toelichting van de (begrotings)afwijkingen in de jaarrekening wordt voldaan aan het tijdig melden aan het algemeen bestuur en tellen deze (begrotings)afwijkingen niet mee voor de begrotingsonrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma	Subtotalen	Gerealiseerde lasten lager dan begroting
Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	Beleid en programmering	€ 629.509
	Exploitatie OV	€ 63.240.985
	Apparaatslasten	€ 636.016
	Vennootschapsbelasting	€ 133
Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	Verkeer	€ 7.790.531
	OV	€ 22.931.628
	Apparaatslasten	€ 190.436
Economisch vestigingsklimaat	Programmakosten	€ 594.630
	Subsidie YES!Delft	€ 27.601
	Subtotaal directe kosten personeel	€ 224.021

Programma	Gerealiseerde baten lager dan begroting	Gerealiseerde baten hoger dan begroting
Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	€ 64.711.054	€ -
Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	€ 30.912.595	€ -
Economisch vestigingsklimaat	€ 14.546	€ -
Overhead uit BDU en Inwonersbijdrage	€ -	€ 134.689

Ad 2 Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium)

Het M&O-criterium geldt in het bijzonder voor bijdragen om niet en subsidies. Worden subsidies terecht verstrekt en worden ze ook gebruikt voor het doel waarvoor het is gegeven? Misbruik kan gelijk worden gesteld aan het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheids gelden toe te eigenen en is dan ook onrechtmatig. Bij oneigenlijk gebruik is feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving, maar is dit in strijd met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. De MRDH geeft

hier invulling aan door aanvragen voor en verantwoordingen van subsidies en bijdragen te toetsen op de te behalen doelstellingen. Daarnaast verzoekt de MRDH in veel gevallen een controleverklaring bij subsidieverantwoordingen. Een groot deel van de geldstromen binnen de MRDH gaat naar partijen als gemeenten en vervoerders. Er zijn nauwelijks particuliere begunstigen van de gelden, waardoor het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik lager is. Uit de interne controles op verleende subsidies, bijdragen en overige vergoedingen zijn voor het verslagjaar geen onrechtmatigheden gebleken.

Ad 3 Het voorwaardencriterium

Bij de besteding en inning van gelden moet de MRDH zich aan bepaalde voorwaarden houden. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) regelgeving van de MRDH. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het kan hier zowel om interne regelgeving (verordeningen etc.) als externe regelgeving gaan. In het jaarlijks opgestelde controleprotocol staat de regelgeving opgenomen onder het normenkader. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn vooral de gestelde voorwaarden, die betrekking hebben op recht (heeft de ontvanger wel recht op de vergoeding of subsidie?), hoogte (klopt het bedrag, is de berekening juist?) en duur (zijn de juiste termijnen in acht genomen?) van belang.

Een voorbeeld van het niet naleven van het voorwaardencriterium is het ten onrechte niet Europees aanbesteden van een opdracht. Het voorwaardencriterium is verder uitgewerkt in interne controleprogramma's. Uit de controle op inkopen is gebleken dat er twee opdrachten ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Daarnaast zijn er twee opdrachten verstrekt, die niet voldoen aan het interne inkoopbeleid (te weinig offertes opgevraagd voor geraamde opdrachtwaarde), maar waarbij de Europese aanbestedingsgrens die daarvoor geldt niet wordt overschreden. Voor het verslagjaar gaat het om een bedrag van € 146.451,- voor de opdrachten die ten onrechte niet Europees aanbesteed zijn en een bedrag van € 106.924,- voor de opdrachten die niet voldoen aan het interne inkoopbeleid.

Daarnaast zijn er opdrachten verstrekt aan vier leveranciers, waarbij er te weinig controle informatie is om een conclusie te trekken over de rechtmatigheid van deze inkopen. Dit betreft opdrachten voor onder andere licenties voor software, materialen voor een project (gerelateerd aan de aanleg van railinfrastructuur) en tijdelijke inhuur van een communicatiemedewerker. Voor deze opdrachten geldt dat de Europese aanbestedingsgrens niet is overschreden. In totaliteit gaat het voor deze opdrachten tezamen om een bedrag van € 586.380,-.

Uit de controle op subsidies zijn geen onrechtmatigheden gebleken.

Overeenkomstig de vastgestelde rapportagegrens van € 125.000 door het algemeen bestuur zijn alleen de opdrachten en subsidies opgenomen waarvan de onrechtmatigheid groter is dan deze rapportagegrens van € 125.000.

3.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de MRDH een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Het kan gaan om gemeenschappelijke regelingen (publiekrechtelijke organisatie), deelnemingen (vennootschappen), stichtingen en verenigingen (privaatrechtelijke organisaties).

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Er is sprake van een financieel belang als de MRDH:

- een ter beschikking gesteld bedrag niet kan verhalen, als de verbonden partij failliet gaat;
- aansprakelijk kan worden gesteld door derden, als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Een partij die jaarlijks een subsidie ontvangt, waaraan geen andere financiële verplichtingen met een juridische afdwingbaarheid door derden verbonden zijn, is geen verbonden partij. Verbonden partijen voeren meestal taken uit met een groot publiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen.

In het geval van de MRDH zijn er drie verbonden partijen: HTM personenvervoer N.V., de RET N.V. en Zuid-Holland Bereikbaar. De verbonden partijen kunnen worden onderverdeeld in vennootschappen en coöperaties (HTM en RET) en stichtingen en verenigingen (vanaf 2022: Zuid-Holland Bereikbaar).

Vanaf 2022 neemt de MRDH deel aan de samenwerkingsorganisatie Zuid-Holland Bereikbaar, waarvoor een stichting is opgericht waarin alle deelnemende partijen zijn vertegenwoordigd. Binnen de nieuwe organisatie wordt gewerkt aan het programma Zuid-Holland Bereikbaar. Het programma is een gezamenlijke en langjarige bereikbaarheidsaanpak van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat/ Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland, de gemeenten Rotterdam en Den Haag, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, ProRail en Havenbedrijf Rotterdam. Binnen het programma wordt voortgebouwd op de samenwerking tussen de partners, zoals die tot en met 2021 plaatsvond vanuit de uitvoeringsorganisaties De Verkeersonderneming, Bereik! en Bereikbaar Haaglanden en Rijnland.

Hierna zijn in tabelvorm de belangrijkste bestuurlijke en financiële gegevens opgenomen van de drie verbonden partijen.

Naam	HTM Personenvervoer N.V.
Vestigingsplaats	Den Haag
Visie	Door middel van zeggenschap in HTM Personenvervoer N.V. het waarborgen van goed openbaar vervoer in de regio.
Openbaar behartigd belang	Het beheer van een aandeel in een bedrijf dat het openbaar vervoer in de regio Haaglanden verzorgt.
Deelnemende partijen	De andere aandelen van HTM Personenvervoer N.V. zijn in handen van HTM Beheer BV.
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijk belang	Houder van 1 aandeel. De MRDH is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Deelneming in de HTM Personenvervoer van € 1,-
Eigen vermogen	Per 31-12-2023: € 95.503.000
Vreemd vermogen	Per 31-12-2023: € 560.055.000
Financieel resultaat	Over 2023: € 2.226.000
Risico's	Zie hoofdstuk 3.4 weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Beleidsvoornemens	Uitvoeren OV concessies in regio Haaglanden.
Monitoring prestaties	Via aandeelhoudersvergaderingen.
Programma en activiteit	Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.

Naam	RET N.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Visie	Door middel van zeggenschap in RET N.V. het waarborgen van goed openbaar vervoer in de regio.
Openbaar behartigd belang	Het beheer van een aandeel in een bedrijf dat het openbaar vervoer in de regio Rotterdam verzorgt.
Deelnemende partijen	De andere aandelen van RET N.V. zijn in handen van de gemeente Rotterdam.
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Bestuurlijk belang	Houder van 1 aandeel. De MRDH is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Deelneming in de RET van € 1.000,-
Eigen vermogen	Per 31-12-2023: € 144.170.000
Vreemd vermogen	Per 31-12-2023: € 351.784.000
Financieel resultaat	Over 2023: -/- € 6.386.000
Risico's	Zie hoofdstuk 3.4 weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Beleidsvoornemens	Uitvoeren OV concessies in regio Rotterdam.
Monitoring prestaties	Via aandeelhoudersvergaderingen.
Programma en activiteit	Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.

Naam	Zuid-Holland Bereikbaar
Vestigingsplaats	Statutair Rotterdam, feitelijk Delft
Visie	De samenwerking tussen partijen heeft tot doel het (doen) realiseren van het gezamenlijke Programma Zuid-Holland Bereikbaar (hierna: 'Programma ZHB'). Dit gezamenlijke Programma ZHB heeft als doel het borgen van de bereikbaarheid (acceptabele hinder) en het bijdragen aan de mobiliteitstransitie (duurzame gedragsverandering) in de provincie Zuid-Holland, door dat wat gezamenlijk beter kan, samen te organiseren en uit te voeren, door toepassing van innovatieve oplossingen ten dienste van de opgave, die de partners alleen niet kunnen ontwikkelen en/of uitvoeren.
Openbaar behartigd belang	Bereikbaarheid van de provincie Zuid-Holland bij (grootschalige) werkzaamheden.
Deelnemende partijen	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam, gemeente Den Haag, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, ProRail B.V., Havenbedrijf Rotterdam N.V. en de Stichting Zuid-Holland Bereikbaar.
Rechtsvorm	Stichting
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Investeren in bereikbaarheid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit MRDH is permanente vertegenwoordiger in de Stuurgroep.
Financieel belang	De bekostiging van de in het Jaarplan opgenomen werkzaamheden. Dat bestaat uit de bekostiging van een exploitatiebudget en een werkbudget. Conform afspraken BO MIRT 25/26 november 2020 bedraagt het exploitatiebudget totaal € 4.900.000 per jaar voor de periode 2022 t/m 2026, waarvan 1/6 deel (€ 816.667 per jaar) voor de MRDH. De bijdrage aan het werkbudget wordt jaarlijks vastgesteld via het jaarplan van Zuid-Holland Bereikbaar en bedraagt voor de MRDH € 616.666 in 2025. De bijdrage aan het exploitatiebudget is onderdeel van de programmabegroting Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Beleid en programmering Verkeer. De bijdrage aan het werkbudget is onderdeel van de programmabegroting Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer, onderdeel Verkeersmanagement en wegenstructuur.
Eigen vermogen	Per 31-12-2023: € 2.453.492 (na bestemming resultaat 2023)
Vreemd vermogen	Per 31-12-2023: € 2.470.537
Financieel resultaat	Over 2023: € 425.244 (negatief)
Risico's	Er bestaat het risico op overbesteding (meer geld uitgeven dan er beschikbaar is). Bij zicht op overbesteding dient overeenkomstig de SOK aan de deelnemende partijen hiervoor toestemming te worden gevraagd. Hierdoor wordt dit risico beperkt.

Beleidsvoornemens	De beleidsvoornemens staan opgenomen in een Werkplan en worden jaarlijks vertaald in een Jaarplan. Conform de SOK is het eerste Werkplan vastgesteld voor de periode 2022-2024. In het BO MIRT van 6-7 november 2024 is afgesproken dat Rijk en regio ernaar streven om uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025, voorafgaand aan de voorjaarsnota, in de Stuurgroep ZHB tot een voorstel te komen voor (de verdeling van) de financiering van Zuid-Holland Bereikbaar voor de periode 2026-2030. Daarbij worden tevens de noodzaak en mogelijkheden voor het maken van indexeringsafspraken bezien en worden afspraken gemaakt over de mate waarin partijen invulling geven aan de detachering van personeel aan Zuid-Holland Bereikbaar vanuit de samenwerkende moederorganisaties.
Monitoring prestaties	Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt jaarlijks een Jaarplan opgesteld. Jaarlijks levert de stichting uiterlijk in mei van elk jaar een jaarrekening op over het afgelopen boekjaar met een goedkeurende controleverklaring van een externe accountant, waarna de Raad van Toezicht deze jaarrekening vaststelt. De aldus vastgestelde jaarrekening en accountantsverklaring worden vervolgens uiterlijk op 1 juli van het desbetreffende jaar ter kennis gebracht van de deelnemende partijen.
Programma en activiteit	Programma's Exploitatie verkeer en openbaar vervoer en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer.

3.6 Subsidies

Op grond van de Financiële verordening MRDH 2015 van de MRDH wordt in deze paragraaf een overzicht gegeven van de verleende subsidies aan instellingen en ondernemingen voor zover deze subsidies niet op grond van een bestaande verordening zijn verleend. De Subsidieverordening Vervoersautoriteit bevat de spelregels voor subsidieverlening binnen de MRDH. Vrijwel alle subsidies binnen de MRDH worden op grond van deze verordening verstrekt. Er zijn enkele uitzonderingen op deze regel. Voor zover subsidieaanvragen niet op basis van de genoemde subsidieverordening worden gehonoreerd, baseert de MRDH zich bij de besluitvorming op de bepalingen rondom subsidieverlening in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Die wet biedt onder meer de volgende mogelijkheden voor subsidieverlening buiten de subsidieverordening (Awb 4:23):

- lid 3 onderdeel c: indien de begroting de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt, of
- lid 3 onderdeel d: in incidentele gevallen, mits de subsidie voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt.

In het eerste geval wordt ook wel gesproken van een begrotingspostsubsidie, in het tweede geval van een incidentele subsidie. Met betrekking tot het verslagjaar 2024 zijn in dit kader de volgende subsidies verleend:

Soort subsidie	Begrotingsprogramma	Begunstigde	Bedrag 2024 begroting (€)	Bedrag 2024 realisatie (€)	toelichting
Begrotingspost-subsidie meerjarig	Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	CROW	900.000	900.000	Subsidie voor het uitvoeren van het Kennisprogramma Verkeer en Vervoer (KpVV). Het KpW-programma is gericht op het ondersteunen van de gezamenlijke decentrale overheden bij het ontwikkelen en realiseren van hun integrale verkeers- en vervoerbeleid door middel van kennisproducten en het organiseren van netwerken. Op 28 februari 2024 heeft de bestuurscommissie Vervoersautoriteit een meerjarige subsidie van maximaal € 900.000 per jaar verleend voor de periode 2024 tot en met 2027.
Begrotingspost-subsidie - meerjarig	Economisch Vestigingsklimaat	InnovationQuarter	986.081	986.081	InnovationQuarter is sinds de oprichting van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) een belangrijke partner in het realiseren van doelstellingen van de MRDH als het gaat om versterking van het Economisch Vestigingsklimaat en het innovatie-ecosysteem. De afgelopen jaren heeft de MRDH jaarlijks subsidie verleend aan InnovationQuarter op de onderwerpen Innoveren, Investor Relations en het Secretariaat van de Economic Board Zuid-Holland (EBZ). Op 28 februari 2024 heeft de bestuurscommissie Economisch vestigingsklimaat een meerjarige subsidie verleend aan InnovationQuarter voor de jaren 2024 tot en met 2026 met een begrotingsvoorbehoud voor de jaren 2025 en 2026. De subsidie wordt verleend voor de activiteiten die IQ jaarlijks middels een activiteitenlijst ter goedkeuring voorlegt aan de bestuurscommissie Economisch vestigingsklimaat.
Begrotingspost-subsidie - meerjarig	Economisch Vestigingsklimaat	YES!Delft	500.000	472.399	Medio 2022 is voor de periode juni 2022 tot juni 2025 een subsidie van maximaal € 1.500.000 verstrekt voor het project Region of the Future. Dit vervolg op het programma City of the Future draagt langs drie domeinen; Robotica in de openbare Ruimte, Urban Data en Energietransitie bij aan nieuwe toepasbare innovatie, werkgelegenheid, nieuwe bedrijvigheid, besparingen voor gemeenten en stage-/afstudeerplaatsen op mbo/hbo en wo-niveau. In 2024 is op deze subsidie € 472.399 verantwoord.

3.7 Wet open overheid (Woo)

Zoals de Wet open overheid vereist maakt MRDH veel documenten al actief openbaar. Het betreft:

- Agenda's
- Vergaderstukken van alle openbare vergaderingen van de bestuursorganen
- Vergaderverslagen
- Besluitenlijsten van alle vergaderingen van de bestuursorganen (Bestuurscommissies, Adviescommissies, Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur)
- Beleidsstukken en reglementen
- Persberichten
- Overige relevante documenten

We zien in 2024 dat het aantal verzoeken op basis van de Wet Open Overheid bij MRDH toeneemt.

Een van de oorzaken lijkt terug te voeren op een misvatting in het kader van Wet lokaal spoor. Twee vervoerders (RET en HTM) zijn door MRDH aangewezen als beheerder van het spoor op basis van de Wet Lokaal Spoor en geven namens MRDH vergunningen af aan derden, om in de nabijheid van het spoor werkzaamheden te mogen verrichten. In de praktijk blijkt de publicatie van deze vergunningen verwarring op te leveren, omdat men denkt dat MRDH de vergunde werkzaamheden zelf gaat verrichten. Woo-verzoeken zijn het gevolg. MRDH probeert door een duidelijkere tekst bij publicaties het aantal Woo-verzoeken te verminderen.

Ook het aantal zienswijzeverzoeken op basis van de Woo is toegenomen. Dit zijn verzoeken van andere overheden, die stukken openbaar willen maken waar MRDH bij betrokken is.

Er is dus in zijn geheel een duidelijke toename van beide soort verzoeken, waardoor het ambtelijk apparaat extra belast wordt.

Om efficiënter te kunnen reageren op Woo- verzoeken heeft MRDH een digitaal programma in gebruik genomen, die het weglakken van bepaalde stukken (bijvoorbeeld in verband met privacy) gemakkelijker maakt.

-0-0-0-

DEEL 2. JAARREKENING

-0-0-0-

Hoofdstuk 4 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

-0-0-0-

4.1 Overzicht van baten en lasten per programma

Staat van baten en lasten	Realisatie 2024	Vershil gewijzigde begroting en realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire begroting 2024	Realisatie 2023
<u>Lasten</u>					
Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	540.762.332	-64.711.054	605.473.386	476.868.746	438.981.808
Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	86.188.062	-30.912.595	117.100.657	126.044.616	79.648.086
Economisch Vestigingsklimaat	5.108.569	-846.252	5.954.821	5.717.110	5.865.229
Overhead	7.881.279	134.689	7.746.590	7.845.430	7.234.064
Onvoorzien	0	0	0	0	0
Totaal lasten	639.940.242	-96.335.212	736.275.454	616.475.902	531.729.186
<u>Baten</u>					
Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	546.762.332	-64.711.054	611.473.386	484.515.784	440.981.808
Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	86.188.061	-30.912.596	117.100.657	126.044.616	79.648.086
Economisch Vestigingsklimaat	5.721.625	-14.546	5.736.171	5.717.110	5.442.800
Dekking overhead uit BDU en Inwonersbijdrage	7.881.279	134.689	7.746.590	7.845.430	7.234.064
Totaal baten	646.553.297	-95.503.507	742.056.804	624.122.940	533.306.759
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.613.055	831.705	5.781.350	7.647.038	1.577.573
<i>Toevoeging aan reserves</i>					
Geaccordeerd bij bestuursrapportage	6.000.000	0	6.000.000	7.647.038	2.000.000
<i>Onttrekking aan reserves</i>					
Geaccordeerd bij bestuursrapportage	-218.650	0	-218.650	0	-1.327.207
Gerealiseerd resultaat	831.705	831.705	0	0	904.779

4.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

4.2.1 Analyse afwijkingen

De verschillen tussen realisatie en begroting worden in de programmaverantwoordingen en het overzicht Overhead toegelicht in de paragrafen 2.1.3, 2.2.3, 2.3.3 en 2.4.2.

4.2.2 Overzicht van de incidentele baten en lasten

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om in beeld te brengen of de exploitatie materieel in evenwicht is. Dat wil zeggen dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De incidentele baten en lasten tellen niet mee voor een materieel sluitende exploitatie.

Onder incidentele baten en lasten verstaan we onder meer de volgende posten:

- stortingen in en onttrekkingen aan reserves;
- bijzondere ontvangen en verstrekte subsidies en (specifieke) uitkeringen.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel van aard.

De grootste geldstroom, de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU), betreft in principe een structurele geldstroom en is daarmee een structurele baat. De projectkosten die met deze baten worden gedekt, zijn daarmee ook structurele lasten. Wel kunnen er voor specifieke projecten incidenteel middelen aan de BDU worden toegevoegd. De hiermee samenhangende lasten en baten dienen dan wel als incidenteel te worden aangemerkt. Dat geldt ook voor de projecten die uit Europese subsidiefondsen worden bekostigd.

In de hiernavolgende tabel staan voor de programma's en het onderdeel Overhead de incidentele lasten en baten.

Incidentele baten en lasten	Realisatie 2024					
	Programma's	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen	Saldo
1. Exploitatie verkeer en openbaar vervoer						
	Subsidie SOV-herijkingcompensatie	€ 15.235.187	€ 15.235.187			€ -
	Bijdrage derden aan onderzoek Verkeer	€ 71.834	€ 71.834			€ -
	Bijdrage derden aan onderzoek Openbaar Vervoer	€ 202.040	€ 202.040			€ -
	Dotatie risicoreserve financiering			€ 6.000.000		€ -6.000.000
		€ 15.509.061	€ 15.509.061	€ 6.000.000	€ -	€ -6.000.000
2. Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer						
	Specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen	€ 1.512.077	€ 1.512.077			€ -
	Bijdrage derden aan infrastructuurele	€ 37.570	€ 37.570			
		€ 1.549.647	€ 1.549.647	€ -	€ -	€ -
3. Economisch Vestigingsklimaat						
	Egalisatiereserve economisch vestigingsklimaat				€ 218.650	€ 218.650
		€ -	€ -	€ -	€ 218.650	€ 218.650
Overhead						
	Doorbelasting overhead ABRI's		€ 36.871			€ 36.871
		€ -	€ 36.871	€ -	€ -	€ 36.871
Totaal		17.058.708	17.095.579	6.000.000	218.650	-5.744.479

Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer

In 2024 is eenmalig van het Rijk € 15,2 miljoen ontvangen ter compensatie voor de SOV-herijking. Deze middelen zijn één op één doorgezet naar de vervoerders. Daarnaast zijn er nog bijdragen van derden ontvangen ter dekking van lopende onderzoeken bij Verkeer en Openbaar Vervoer. Verder wordt € 6 miljoen gedoteerd aan de risicoreserve, zie voor toelichting paragraaf 3.1.

Programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer

Voor een aantal projecten ontvangt de MRDH via de BDU incidentele bijdragen van het Rijk. Het betreft incidentele baten en de daarbij behorende lasten op basis van projectvoortgang. Daarnaast ontvangt de MRDH een specifieke uitkering van het Rijk voor verkeersveiligheidsmaatregelen.

Programma Economisch Vestigingsklimaat

Met ingang van het begrotingsjaar 2022 dienen op basis van de Handreiking 2021 van de toezichthoudende provincies de mutaties in alle reserves als incidentele post te worden verantwoord.

Overhead

Voor het abri-project belast de MRDH een bedrag van de overhead in zowel personeel als materieel door aan het project.

4.2.3 Overzicht van baten en lasten 2024 per taakveld

Baten en lasten 2024 per taakveld (euro's)	Realisatie 2024	Verschil gewijzigde begroting en realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
<i>Lasten per taakveld</i>					
2.1 Verkeer en vervoer	34.669.943	-8.333.922	43.003.865	73.544.091	42.449.181
2.5 Openbaar vervoer	577.450.034	-87.085.184	664.535.218	529.369.271	463.640.059
0.5 Treasury	14.830.174	-204.411	15.034.585	0	12.540.376
3.1 Economische ontwikkeling	5.108.569	-846.252	5.954.821	5.717.110	5.865.229
0.4 Overhead	7.881.279	134.689	7.746.590	7.845.430	7.234.064
0.9 Vennootschapbelasting (VpB)	242	-133	375	-	278
Totaal	639.940.242	-96.335.212	736.275.454	616.475.902	531.729.186
<i>Baten per programma</i>					
2.1 Verkeer en vervoer	30.561.159	-12.442.706	43.003.865	73.544.091	39.506.985
2.5 Openbaar vervoer	560.094.283	-104.053.023	664.147.306	537.016.309	447.318.565
0.5 Treasury	42.294.951	20.872.079	21.422.872	0	33.804.345
3.1 Economische ontwikkeling	5.721.625	-14.546	5.736.171	5.717.110	5.442.800
0.4 Overhead	7.881.279	134.689	7.746.590	7.845.430	7.234.064
Totaal	646.553.297	-95.503.507	742.056.804	624.122.940	533.306.759
Resultaat voor reservemutaties	6.613.055	831.705	5.781.350	7.647.038	1.577.573
<i>Bestemming resultaat</i>					
Onttrekking aan reserves	-218.650	0	-218.650	-	-1.327.207
Toevoeging aan reserves	6.000.000	0	6.000.000	7.647.038	2.000.000
Resultaat	831.705	831.705	0	0	904.779

Het overzicht van baten en lasten per taakveld is gelijk aan de staat van baten en lasten zoals deze is opgenomen in de jaarrekening. Echter in deze staat is de verdeling van de lasten en baten gemaakt naar taakveld, zoals deze zijn voorgeschreven vanuit het BBV om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten en GR's onderling te verbeteren.

De taakvelden 2.1 Verkeer en vervoer en 2.5 Openbaar vervoer worden verantwoord in de programma's 2.1 Exploitatie Verkeer en Openbaar Vervoer en 2.2 Infrastructuur Verkeer en Openbaar Vervoer. In deze programma's is een duidelijke splitsing aangegeven welk taakveld het bevat.

De rentelast en rentebaat worden verantwoord onder het taakveld 0.5 Treasury.

Het taakveld 3.1 Economische ontwikkeling wordt in zijn geheel verantwoord onder het programma 2.3 Economisch Vestigingsklimaat.

Het taakveld 0.4 Overhead sluit aan op het overzicht 2.4 Overhead. Dit betreffen de indirecte personele en materiele kosten van de afdeling bedrijfsvoering. Deze kosten worden via een vaste verdeelsleutel doorberekend aan de overige programma's.

De mutaties van de reserves (dotaties en onttrekkingen) lopen via taakveld 0.10 mutaties reserves.

4.2.4 Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Met ingang van het begrotingsjaar 2022 dienen op basis van de Handreiking 2021 van de toezichthoudende provincies de mutaties in de reserves in principe als incidentele baten en lasten te worden verantwoord. De MRDH volgt dit voorschrift met ingang van de jaarrekening 2022. Er is daarom geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

4.2.5 WNT-gegevens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Deze verantwoording is opgesteld op basis van regelgeving die op de Metropoolregio Rotterdam Den Haag van toepassing is: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor de MRDH is € 233.000 (2023: € 223.000). Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De leden van het algemeen en dagelijks bestuur, bestuurscommissie Vervoersautoriteit, bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat en de secretarissen in 2024 zijn allen onbezoldigd.

WNT-gegevens leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2024	2024	2023
bedragen x € 1	C. Mourik	C. Mourik
Functiegegevens	secretaris-algemeen directeur	secretaris-algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 175.719	€ 149.195
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.441	€ 22.540
<i>Subtotaal</i>	€ 199.161	€ 171.735
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 199.161	€ 171.735
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Hoofdstuk 5

BALANS 2024

-0-0-0-

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023	PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa (art. 33)			Vaste passiva (art. 41)		
Materiële vaste activa (art. 35)	702.255	806.182	Eigen vermogen (art. 42/43)	42.034.603	35.421.549
Investerings met economisch nut	702.255	806.182	Algemene reserve	0	0
			Bestemmingsreserves	41.202.899	34.516.770
			Gerealiseerde resultaat	831.704	904.779
Financiële vaste activa (art. 36)	1.067.709.055	970.278.795	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (art. 46)	1.068.480.636	971.048.167
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.001	1.001	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.067.699.386	970.266.917
Leningen aan deelnemingen	491.526.478	446.001.729	Waarborgsommen	781.250	781.250
Overige langlopende leningen	576.181.576	524.276.065			
Totaal vaste activa	1.068.411.310	971.084.977	Totaal vaste passiva	1.110.515.239	1.006.469.716
Viottende activa (art. 37)			Viottende passiva (art. 47)		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (art. 39)	673.387.024	520.771.995	Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (art. 48)	36.452.828	18.327.738
Vorderingen op openbare lichamen	40.021.824	45.867.940	Overige schulden	36.452.828	18.327.738
Verstrekke kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0			
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	628.229.817	467.526.672	Overlopende passiva (art. 49)	647.673.947	543.311.316
Overige vorderingen	5.135.383	7.377.383	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten	125.999.765	137.243.247
			gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
Liquide middelen (art. 40)	50.148	50.000	De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	501.974.430	404.188.389
Banksaldi	50.148	50.000	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	19.699.752	1.879.680
Overlopende activa (art. 40a)	52.793.532	76.201.797			
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	27.079.898	39.039.798			
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	25.713.635	37.161.999			
Totaal viottende activa	726.230.704	597.023.792	Totaal viottende passiva	684.126.775	561.639.054
Totaal activa	1.794.642.014	1.568.108.769	Totaal passiva	1.794.642.014	1.568.108.769

5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt, alsmede schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen. Ook van de baten en lasten. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode, waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden, waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening, het Controleprotocol accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording MRDH jaarrekening 2024 en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent het volgende.

1. De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
2. De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik-criterium omvat het volgende:
 - a) voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader dat onderdeel is van het 'Controleprotocol accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording MRDH jaarrekening 2024' zoals op 6 december 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
 - b) voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in het 'Controleprotocol accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording MRDH jaarrekening 2024' is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt, indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld;
 - c) ten aanzien van het M&O-criterium zijn de uitgangspunten in hoofdstuk 3.2.3. van het 'Controleprotocol accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording MRDH jaarrekening 2024' leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
3. De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - a. een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 6.459.402) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

- b. een rapporteringstolerantie van € 125.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgesteld.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die je rechtstreeks aan de vervaardiging kunt toerekenen. In de vervaardigingsprijs kunnen verder een redelijk deel van de indirecte kosten worden opgenomen, en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd. De eerste afschrijving start op 1 juli in het jaar van ingebruikname van de investering. De ontvangen investeringsbijdragen van derden zijn in één keer in mindering gebracht op de activering.

Investerings met een economisch nut

Materiële vaste activa met een bruto investeringsbedrag tot € 10.000 worden niet geactiveerd, maar worden rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Voor investeringen met een economisch nut hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

De volgende materiële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal tien jaar: verbouwing, inrichting, renovatie, restauratie van kantoren en bedrijfsgebouwen;
- b. maximaal tien jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- c. vijf jaar: telefooninstallaties;
- d. drie jaar: automatiseringsapparatuur;
- e. tien jaar: kantoormeubilair;
- f. maximaal tien jaar: straatmeubilair.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de GR participeert in het aandelenkapitaal van een nv of bv. Participaties in het aandelenkapitaal van nv's en bv's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs

van de aandelen. Deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Egalisatiereserve EV, de risicoreserve financieringen, de voorgestelde resultaatsbestemming en het nog te bestemmen resultaat volgens het overzicht van baten en lasten (de programmarekening). Alleen het algemeen bestuur kan de bestemming van een reserve veranderen. De opheffing van reserves moet met een besluit van het algemeen bestuur plaatsvinden, indien er vooraf geen einddatum is vastgelegd waarop de reserve komt te vervallen.

Passiva met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De vlottende schulden hebben een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn ook gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Voor de gemeenschappelijke kosten, zoals opleidingen, huisvesting, automatisering, financiën, communicatie en archief wordt in de begroting een kostenverdeling gemaakt op basis van een verdeelsleutel. Deze kosten worden verantwoord in het onderdeel Overhead. De gemeenschappelijke kosten worden toegerekend aan de dekkingsbronnen op basis van de in de begroting gehanteerde sleutels.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten en uitgaven in het jaar hebben geleid. De rijksbijdragen worden verantwoord volgens het principe van Single information Single audit, op basis van het baten- en lastenstelsel.

Verantwoording concessiebedragen

Elk jaar verleent de bestuurscommissie Vervoersautoriteit aan vervoerders een subsidie voor het uitvoeren van hun vervoersconcessie. Deze subsidie is gebaseerd op een bijdrage per dienstregelingkilometer. Over de dienstregelingkilometers wordt ten minste elk kwartaal gerapporteerd aan de MRDH (MIPOV-rapportage). Onder meer via deze verantwoording controleert de MRDH of de afgesproken kilometers zijn gerealiseerd. Deze controles bieden de MRDH voldoende zekerheid dat deze subsidies juist en rechtmatig worden besteed.

Naar verwachting stelt de MRDH de OV-subsidies, die zijn verleend voor het jaar 2024, vanaf het derde kwartaal 2025 vast.

Vanuit de Regeling Specifieke Uitkering Transitievergoeding zijn in 2023 subsidies verleend en verkregen voor de Transitievergoeding Openbaar Vervoer. De vervoerders hebben deze verantwoord in 2024.

Verantwoording subsidiebedragen

De kaders voor het verlenen van subsidies binnen de programma's Exploitatie en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer zijn vanaf 2018 vastgelegd in de Subsidieverordening Vervoersautoriteit MRDH. Voor de bevoorschotting en afrekening van tot en met 2017 verleende subsidies is de Tijdelijke subsidieverordening Verkeer en Vervoer MRDH 2015 nog van kracht. Op basis daarvan waren de betreffende subsidieverordeningen van de voormalige stadsregio's in 2024 nog steeds van kracht.

De belangrijkste bepalingen ten aanzien van subsidieverlening, bevoorschotting en vaststelling op grond van de Subsidieverordening Vervoersautoriteit MRDH 2018 luiden als volgt:

De wijze van bevoorschotting van de subsidie voor grote projecten wordt per project bepaald en in de beschikking vermeld. Voor kleine projecten geldt dat er eenmaal een voorschot van 50% van de subsidie kan worden gegeven, mits dit voorschot minimaal € 12.500 bedraagt. Een aanvraag tot vaststelling moet binnen 26 weken na gereedkomen van een project zijn ingediend. Deze moet vergezeld gaan van een eindrapportage, inclusief accountantsverklaring (indien maximum subsidiebedrag meer dan € 125.000 bedraagt en er op basis van werkelijke kosten is beschikt), die aangeeft dat het eindverslag in overeenstemming is met de subsidievoorwaarden uit deze subsidieverordening en de afgegeven beschikking tot subsidieverlening, waarna de subsidie kan worden vastgesteld. Op basis van de vaststelling kan de aanvrager een factuur sturen ter hoogte van de vaststelling na aftrek van het reeds verstrekte voorschot. Indien de vaststelling lager is dan het reeds verstrekte voorschot zal de aanvrager een factuur ontvangen.

In het verslagjaar verleende voorschotten worden als besteding in de exploitatie van dat jaar verantwoord. Voor subsidieverleningen groter dan € 1 miljoen en alle subsidies in het kader van de Rijksregeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021 en 2022-2023 (SPUK), worden de bestedingen verantwoord op basis van daadwerkelijke projectvoortgang.

5.2 Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	2024	€ 702.255	2023	€ 806.182
-------------------------------	-------------	------------------	-------------	------------------

Materiële vaste activa met economisch nut

	Boekwaarde (Des) 1-1-2024	Investering 2024	Afschrijving 2024	Bijdrage derden 2024	Aanschafwrd 31-12-2024	Cumulatieve Afschrijving 31-12-2024	Afwaardering duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2024
Materiële vaste activa met economisch nut								
Machines, apparaten en installaties								
ABRI's								
Diverse investeringen	-		-		1.840.208	1.840.208		-
Diverse investeringen	-		-		6.751.117	6.751.117		-
Diverse investeringen	-		-		35.847	35.847		-
Diverse investeringen	-		-		849.096	849.096		-
Diverse investeringen	-		-		562.518	562.518		-
	-	-	-	-	10.038.786	10.038.786	-	-
Bedrijfsgebouw Westersingel								
Verbouwingskosten Westersingel	1.734		578		5.780	4.624		1.156
Verbouwingskosten Westersingel	431.103		123.172		1.231.721	923.791		307.930
Verbouwingskosten parkeerplaats	18.427		3.350		33.504	18.427		15.077
	451.264	-	127.101	-	1.271.005	946.842	-	324.163
Overige materiële vaste activa								
Meubilair	102.855		29.332		293.322	219.799		73.522
Meubilair	10.934		2.412		24.124	15.602		8.522
Meubilair	62.188		11.307		113.069	62.188		50.881
Meubilair	97.406		11.460		114.595	28.649		85.946
Koffiemachines	26.761		5.947		29.734	8.920		20.814
Veiligheidsmaatregelen		35.242	3.524		35.242	3.524		31.718
ICT	-		-		90.492	90.492		-
ICT	-		-		41.131	41.131		-
ICT schermen	29.900		8.543		42.714	21.357		21.357
ICT		81.076	13.513		81.076	13.513		67.563
Bekabeling	24.876		7.107		71.074	53.306		17.769
	354.919	116.318	93.145	-	936.572	558.480	-	378.092
Totaal materiële vaste activa met economisch nut	806.183	116.318	220.245	0	12.246.363	11.544.108	0	702.255

In maart 2014 sloot het Stadsgewest Haaglanden een overeenkomst met de gemeente Den Haag voor de aanleg en het onderhoud van haltevoorzieningen in de gemeenten Den Haag, Westland, Delft en Midden-Delfland. Daarin is vastgelegd dat alle bestaande en nieuwe haltevoorzieningen (de zogenaamde abri's) voor een periode van tenminste vijftien jaar aan het Stadsgewest Haaglanden in economisch eigendom zijn overgedragen. Per 1 januari 2015 zijn deze rechten onverkort overgedragen aan de MRDH. Alle investeringen en het beheer en onderhoud ter zake zijn voor rekening van de MRDH. Deze kosten worden geheel gefinancierd door reclameopbrengsten, waartoe de MRDH zelfstandig een contract heeft aanbesteed. In de loop van 2018 is het beheer en onderhoud van de abri's aan HTM overgedragen.

Dit project en de daaraan toe te rekenen jaarlijkse exploitatiekosten moeten geheel worden betaald uit de hiervoor genoemde reclameopbrengsten. De daartoe gesloten overeenkomst met een externe marktpartij heeft een beperkte looptijd, waardoor de investeringen in een periode van vijf jaar worden afgeschreven.

In 2017 verhuisde de MRDH van Den Haag naar Rotterdam. Eind 2016 is gestart met het opstellen van plannen voor de verbouwing van het pand en vanaf 2017 vond de werkelijke verbouwing plaats. De gemaakte kosten hiervan zijn geactiveerd en worden vanaf 2017 afgeschreven. In 2019 zijn werkzaamheden verricht aan de parkeerplaats, het terras en de fietsenstalling. In 2024 zijn er geen investeringen gedaan in en om het bedrijfsgebouw.

De overige materiele vaste activa bestaan uit investeringen in zowel meubilair als ICT-faciliteiten. In 2023 is er geïnvesteerd in nieuwe koffiemachines in het pand. In 2024 zijn er investeringen gedaan in veiligheidsmaatregelen in en om het pand en is er vergaderapparatuur aangeschaft in diverse vergaderruimtes.

Financiële vaste activa

<i>Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen</i>		2024	€ 1.001	2023	€ 1.001
	Boekwaarde per 31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2024	
HTM Personenvervoer N.V.	1	-	-	1	
RET N.V.	1.000	-	-	1.000	
Totaal	1.001	-	-	1.001	

In 2016 kocht de MRDH één aandeel aan van HTM Personenvervoer N.V. en van RET N.V.

De MRDH verkreeg zeggenschap over de RET en HTM in de vorm van één aandeel van voornoemde vennootschappen. Op grond van de Wet Personenvervoer 2000 was dit nodig om de inbesteding van het railvervoer aan beide bedrijven mogelijk te maken. Op basis van juridische adviezen (en contra-advies) koos de MRDH voor een zo licht mogelijke vorm van zeggenschap, waarbij de risico's voor de MRDH nihil zijn. Aan deze zeggenschap zijn bijzondere rechten gekoppeld. Over enkele onderwerpen vindt namelijk besluitvorming door alle aandeelhouders

van het betreffende vervoerbedrijf plaats, op basis van unanimiteit. Het betreft onder meer het goedkeuren van de begroting, het vaststellen van de statuten en het benoemen van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. De MRDH heeft bij een aantal besluiten feitelijk het vetorecht.

<i>Leningen aan deelnemingen</i>	2024	€ 491.526.478	2023	€ 446.001.729
----------------------------------	------	---------------	------	---------------

Op grond van een daartoe eind 2016 genomen besluit, is de MRDH verantwoordelijk voor de financiering van activa en nieuwe investeringen van HTM en de RET. Daartoe zijn in 2017 en 2018 onder meer de bestaande leningen en borgstellingen overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Eind 2017 is er ook besloten om nieuwe investeringen in bussen te financieren voor de HTM en de RET, voor zover de daarmee samenhangende kapitaallasten door de MRDH via de busconcessie worden vergoed.

	Stand per 31-12-2023	Opgenomen in 2024	Aflossing in 2024	Stand per 31-12-2024
Leningen aan deelnemingen	446.001.729	73.480.000	27.955.251	491.526.478
Totaal	446.001.729	73.480.000	27.955.251	491.526.478

Een specificatie van alle aangetrokken en verstrekte leningen is opgenomen in hoofdstuk 3.3 financiering en treasury.

<i>Overige langlopende leningen</i>	2024	€ 576.181.576	2023	€ 524.276.065
-------------------------------------	------	---------------	------	---------------

Op grond van een daartoe eind 2016 genomen besluit, is de MRDH verantwoordelijk voor de financiering van activa en nieuwe investeringen betreffende railvoertuigen en -infrastructuur van HTM en de RET, voor zover de daarmee samenhangende kapitaallasten door de MRDH via de railconcessie worden vergoed. Daartoe zijn in 2017 en 2018 onder meer de bestaande leningen en borgstellingen overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam.

Op grond van een daartoe eind 2017 genomen besluit is de MRDH verantwoordelijk voor de financiering van nieuwe investeringen voor bussen van EBS, voor zover de MRDH de daarmee samenhangende kapitaallasten via de busconcessie vergoedt.

	Stand per 31-12-2023	Opgenomen in 2024	Aflossing in 2024	Stand per 31-12-2024
Overige langlopende leningen	524.276.065	118.200.000	66.294.489	576.181.576
Totaal	524.276.065	118.200.000	66.294.489	576.181.576

Een specificatie van alle aangetrokken en verstrekte leningen is opgenomen in hoofdstuk 3.3 financiering en treasury.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	<i>2024</i>	<i>€ 40.021.824</i>	<i>2023</i>	<i>€ 45.867.940</i>
---	-------------	---------------------	-------------	---------------------

Belastingdienst (€ 39,7 miljoen)

De grootste vordering op deze balanspost betreft het BTW Compensatiefonds over 2024 van € 39,5 miljoen. Het bedrag van het BTW Compensatiefonds over 2024 wordt op 1 juli 2025 ontvangen.

Overige posten (€ 0,3 miljoen)

De overige posten bestaan uit vorderingen op het Rijk en op gemeenten. De vorderingen betreffen doorbelastingen van gedetacheerd personeel, bijdragen aan projecten en doorschuif BTW Economisch Vestigingsklimaat.

<i>Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen</i>	<i>2024</i>	<i>€ 0</i>	<i>2023</i>	<i>€ 0</i>
--	-------------	------------	-------------	------------

De lening is begin 2023 in zijn geheel ontvangen.

<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	<i>2024</i>	<i>€ 628.229.817</i>	<i>2023</i>	<i>€ 467.526.672</i>
--	-------------	----------------------	-------------	----------------------

Dit betreft het saldo dat verplicht aangehouden moet worden bij het ministerie van Financiën. Op basis van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is de MRDH verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Deze liquide middelen staan ter vrije beschikking van de MRDH. De benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren is weergegeven in de volgende tabel.

Ruimte drempelbedrag Schatkist bankieren 2024				
Bedragen x € 1.000	Q1	Q2	Q3	Q4
Drempelbedrag begroting (€624.000) 2% drempel tot € 500 miljoen + 0,2% van begrotingstotaal dat € 500 miljoen te boven gaat	10.248	10.248	10.248	10.248
Gemiddelde per kwartaal	50	50	50	50
Ruimte onder drempelbedrag	10.198	10.198	10.198	10.198

<i>Overige vorderingen</i>	<i>2024</i>	<i>€ 5.135.383</i>	<i>2023</i>	<i>€ 7.377.383</i>
----------------------------	-------------	--------------------	-------------	--------------------

De overige vorderingen betreffen vorderingen op partners inzake de afrekeningen van de BVOV 2022 € 2,2 miljoen, reclame opbrengsten Q3 2024 € 2,2 miljoen en diverse doorbelastingen van kosten ad € 0,7 miljoen.

Liquide middelen

<i>Banksaldi</i>	2024	€ 50.148	2023	€ 50.000
------------------	------	----------	------	----------

Betreft de lopende rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Overlopende activa

<i>De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen</i>	2024	€ 27.079.898	2023	€ 39.039.798
--	------	--------------	------	--------------

	Stand per 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand per 31-12-2024
het Rijk	4.551.728	-	2.477.810	2.073.918
Overige Nederlandse overheidslichamen	34.488.070	12.124.626	21.606.716	25.005.980
Totaal	39.039.798	12.124.626	24.084.526	27.079.898

Het verloop van deze post ziet er als volgt uit:

Omschrijving project	stand per 31-12-2023	Toevoegingen/ Toename	Ontvangen bedragen/ Afname	Stand per 31-12-2024
Specifieke uitkering uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023	4.551.728	0	2.477.810	2.073.918
Totaal Rijk	4.551.728	-	2.477.810	2.073.918
A13/A16	18.689.846	-	9.344.923	9.344.923
Regiotaxi	5.356.479	6.055.696	5.356.479	6.055.696
Sebastiaanbrug	603.544	-	603.544	-
HOV Maastunnel	1.931.560	-	1.931.560	-
Reconstructie metrostation Spijkenisse Centrum	2.411.320	-	338.943	2.072.377
Reconstructie busstation Spijkenisse Centrum	-	669.333	-	669.333
Overige projecten kleiner dan € 1 mln	5.495.321	5.399.597	4.031.267	6.863.651
Totaal overige Nederlands overheidslichaam	34.488.070	12.124.626	21.606.716	25.005.980
Totaal	39.039.798	12.124.626	24.084.526	27.079.898

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

2024 € 25.713.635

2023 € 37.161.999

De balanspost overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen bestaat uit een grote verscheidenheid aan vooruitbetaalde kosten en/of nog te ontvangen gelden. Het saldo per ultimo 2024 van de post Overlopende activa wordt met name veroorzaakt door de volgende posten:

Omschrijving	stand per 31-12-2023	Toevoegingen/ Toename	Ontvangen bedragen/ Afname	Stand per 31-12-2024
Te veel bevoorschot vervoerders BVOV 2022	11.058.999		11.058.999	-
Afrekening vervoerders TVOV 2023	-	2.021.973	-	2.021.973
Rente op verstrekte leningen	6.929.508	7.423.521	6.929.508	7.423.521
Rente R/C schatkist Q4	4.838.103	5.238.181	4.838.103	5.238.181
Marktconformiteits-opslag verstrekte leningen	3.328.503	3.339.222	3.328.503	3.339.222
Reclame afdrachten ABRI's Q4	1.662.813	1.788.854	1.662.813	1.788.854
Bijdrage TU Delft tramlijn 19	1.384.298			1.384.298
Overige nog te ontvangen	27.000	112.760	27.000	112.760
Voorschotten personeel	70	1.372	1.373	69
Totaal nog te ontvangen	29.229.294	19.925.883	27.846.299	21.308.878
Optimaliseren Samenloopdeel Randstadrail	532.050		532.050	-
Projectvoortgangen Va projecten	591.213		591.213	-
Bijdrage DOVA	967.898	1.375.659	967.898	1.375.659
Voorschot project Region of the Future	296.587		296.587	-
Aflossingen en rente opgenomen leningen	0	816.700		816.700
AVLM project MARTHA	0	1.172.655		1.172.655
Realisatie AVLM Cavidor 2022	375.000		375.000	-
Viersporigheid Schiedam - realisatiefase	1.822.167		1.822.167	-
Lijn 1 Den Haag - in/uitrukroute Duinstraat (INTHR)	2.023.750		2.023.750	-
Voorschot RET Energiebank OV	750.000	789.882	750.000	789.882
Overige vooruitbetaalde bedragen	574.040	249.861	574.040	249.861
Totaal vooruitbetaalde bedragen	7.932.705	4.404.757	7.932.705	4.404.757
Totaal	37.161.999	24.330.640	35.779.004	25.713.635

In de vooruitbetaalde bedragen zitten een drietal posten waarvan de factuur al ontvangen is maar de prestatie pas in 2025 wordt geleverd. Het gaat hier om een bedrag van € 2,3 miljoen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de MRDH bestaat uit de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat.

De verschillende bestemmingsreserves vormen een onderdeel van het eigen vermogen. Kenmerkend voor deze categorie reserves is dat het hierbij gaat om geormerkte middelen. Dit betekent dat aan deze reserves specifieke bestedingsdoelen zijn gekoppeld.

Specificatie van het eigen vermogen:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Bestemmingsreserve	41.202.899	34.516.770
Gerealiseerd resultaat	831.704	904.779
Totaal	42.034.604	35.421.549

Onderstaande tabel vertoont de mutaties in de bestemmingsreserves en de afwikkeling van de resultaatbestemming.

	Balanswaarde per 31-12-2023	Resultaats- bestemming 2023	Toevoegingen 2024	Onttrekkingen 2024	Vrijval 2024	Balans- waarde per 31-12-2024
Egalisatiereserve Economisch Vestigingsklimaat	4.516.770	904.779	-	218.650		5.202.899
Risicoreserve financieringen	30.000.000	-	6.000.000	-		36.000.000
Bestemmingsreserves	34.516.770	904.779	6.000.000	218.650		41.202.899
Gerealiseerd resultaat	904.779	-904.779		-831.704		831.704
Totaal	35.421.549	0	6.000.000	-613.054	0	42.034.604

Egalisatiereserve economisch vestigingsklimaat

Deze reserve is in 2015 ingesteld omdat:

- de in het begrotingsjaar gestarte projecten niet altijd eindigen op 31 december van dat jaar. De doorloop en daarmee samenhangende kosten kunnen voor bepaalde grote projecten een onevenredig beslag op de begroting voor het volgende jaar leggen;
- het niet opportuun is om relatief geringe begrotingsoverschotten af te rekenen met 21 gemeenten.

Egalisatiereserve Economisch Vestigingsklimaat		Bedrag
Stand per 1 januari 2024		4.516.770
	Toevoegingen	904.779
	Onttrekkingen	218.650
	Vrijval	-
Stand per 31 december 2024		5.202.899

Risicoreserve financieringen

Deze reserve is in 2016 ingesteld om de risico's die zijn verbonden aan het aantrekken en verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak voldoende te beheersen. In hoofdstuk 3.1 (Weerstandsvermogen en risicobeheersing) lichten we uitgebreid toe welke gekwantificeerde risico's we hiermee afdekken en hoe we deze reserve opbouwen.

Risicoreserve financieringen		Bedrag
Stand per 1 januari 2024		30.000.000
	Toevoegingen	6.000.000
	Onttrekkingen	-
	Vrijval	-
Stand per 31 december 2024		36.000.000

Voorzieningen

Vanuit de CAO voor de gemeenten 2022 is het fenomeen verlofsparen geïntroduceerd. Dit geeft medewerkers de kans om bovenwettelijk verlof en aangekocht verlof vanuit de IKB te storten in het verlofsparen. In 2024 heeft een beperkt aantal medewerkers binnen de MRDH verlof gespaard. Op basis van de verlofsaldi die er eind 2024 stonden hebben wij een inschatting gemaakt wat er eventueel gespaard zou kunnen worden. Uit deze som komt een dusdanig klein bedrag dat wij hier geen voorziening voor gaan vormen.

Wij dienen dit elk jaar opnieuw te bepalen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

<i>Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	<i>2024 € 1.067.699.387</i>	<i>2023 € 970.266.917</i>
--	-----------------------------	---------------------------

De totale rentelast voor het boekjaar 2024 voor de vaste schulden bedraagt € 14.830.174 (2023: € 12.540.376).

De opgenomen leningen zijn één op één doorgeleend aan de regionale vervoerders waaraan de MRDH een concessie verleend.

	Schuld per 31-12-2023	Verstrekt in 2024	Aflossing in 2024	Schuld per 31-12-2024
Leningen Bank Nederlandse Gemeenten	647.183.584	152.180.000	73.164.197	726.199.387
Leningen De Nederlandse Waterschapsbank	323.083.333	39.500.000	21.083.333	341.500.000
Totaal	970.266.917	191.680.000	94.247.530	1.067.699.387

<i>Waarborgsommen</i>	<i>2024 € 781.250</i>	<i>2023 € 781.250</i>
-----------------------	-----------------------	-----------------------

De exploitatie van de reclamevitrites in de haltevoorzieningen is belegd bij een derde partij waarmee een overeenkomst is afgesloten. In de overeenkomst tussen de concessiehouder (Exterior Media) en concessieverlener (MRDH) is opgenomen dat de concessiehouder bij aanvang van de overeenkomst verplicht is een bedrag gelijk aan anderhalve maand concessieafdracht, gebaseerd op het aantal beschikbare reclamevitrites, als garantie te betalen aan de concessieverlener. Na afloop van de vijfjarige overeenkomst stort de concessieverlener dit bedrag terug.

Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

<i>Overige schulden</i>	2024	€ 36.452.828	2023	€ 18.327.738
-------------------------	------	--------------	------	--------------

Schulden aan derden

Gemeenten	€	7.097.272
Rijk	€	11.135.590
Overige	€	<u>17.455.132</u>
Totale schuld	€	35.687.994

De schulden aan de gemeenten bestaan voornamelijk uit afrekeningen van projecten of declaraties van lopende projecten. Voor het Rijk bestaat het uit de afrekening BVOV 2022. De schulden aan overige bestaan uit bedragen voor diverse projecten, zoals aanleg lijn 19, bijdrage aan samenwerkingsverbanden, vaststellingen BVOV 2022 aan vervoerders, voorschot bedragen BTW inzake Exploitatie van vervoerders en doorbelasting van gemaakte uren door inhuur.

<i>Te betalen belastingen</i>	2024	€ 764.834	2023	€ 1.131.187
-------------------------------	------	-----------	------	-------------

		<u>2024</u>		<u>2023</u>
BTW ondernemer	€	111.213	€	523.557
Loonheffing	€	653.621	€	607.630

De BTW-afrekening over 2024 vindt in januari 2025 plaats op basis van de afwikkeling van de aangiften 2024, die conform de richtlijnen per kwartaal in 2024 en januari 2025 zijn ingediend.

De loonheffing betreft de aangifte over december 2024 en loopt in januari 2025 in zijn geheel af.

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume 2024 € 125.999.765 2023 € 137.243.247

	Stand per 31-12-2023	Toevoegingen	Betaalde bedragen	Stand per 31-12-2024
Nog te betalen kosten projecten	53.495.881	36.839.926	25.356.715	64.979.092
Nog te betalen concessies	55.243.680	8.945.066	24.575.376	39.613.370
Nog te betalen SPUK verkeersveiligheid 2020-2021	3.684.794		766.172	2.918.622
Nog te betalen SPUK verkeersveiligheid 2022-2023	3.711.217		745.905	2.965.312
Nog te betalen kosten overig	21.107.676	13.136.302	18.720.609	15.523.370
Totaal	137.243.247	58.921.294	70.164.777	125.999.765

De te betalen projecten hebben betrekking op aangegane verplichtingen waarvoor nog geen factuur is ontvangen en boekingen op basis van projectvoortgang.

Het verloop van de post nog te betalen projecten ziet er als volgt uit:

Subsidieontvanger	Project	stand	01-01-2024	Voortgang 2024/lasten 2024	Afgerekend boekjaar 2024	Vrijval tgv exploitatie	Stand 31-12-2024
Gemeente Den Haag	Sterroutes fiets Den Haag (binnenstad) - Wateringsveld	€	1.993.067		€	1.993.067	€ -
RET NV	Keerspoor Randstadrail Frequentie verhogen E-lijn keerspoor	€	100.657	€	426.140		€ 526.797
Gemeente Rotterdam	Subs. prj. aanleg H6 weg	€	655.739		€	655.739	€ -
Gemeente Rotterdam	Verkeersprojecten Hoek van Holland	€	1.917.500		€	1.917.500	€ -
RET NV	Systeemsprong Sneltramtraject	€	270.865	€	1.635.744		€ 1.906.609
Gemeente Den Haag	Lijn 1, tracé Centrum (INTHR)	€	1.418.000		€	263.500	€ 1.154.500
Gemeente Den Haag	Lijn 1, tracé Kust (INTHR)	€	479.350			€ 479.350	€ -
Gemeente Rotterdam	P+R Noorderhelling	€	786.000		€	641.000	€ 145.000
RET NV	Busstation Hart van Zuid	€	520.000				€ 520.000
Provincie Zuid-Holland	N233 Duurzaam Veilig fase 3	€	1.110.440	€	522.560		€ 1.633.000
Gemeente Capelle aan den IJssel	Vervoersknoop Rivium deel 1 - ponton waterbus 2023	€	856.255		€	856.255	€ -
Havenbedrijf Rotterdam	Herinrichting kruising Moezelweg / Merwedeweg 2022	€	1.113.750		€	1.113.750	€ -
robotTuner	Realisatie AVL MCAVIDOR	€	131.300				€ 131.300
GR Nieuw Reijerwaard	Reconstructie IJsselmonde Knoop	€	5.250.000		€	5.250.000	€ -
Gemeente Den Haag	Verkeersmaatregelen Stationsbuurt/Schilderwijk	€	675.000		€	675.000	€ -
ProRail	Viersporigheid Schiedam - realisatiefase	€	-	€	1.196.876		€ 1.196.876
Gemeente Voorne aan Zee	Realisatie fietspad/verplaatsing bushalte Ravensew	€	699.450		€	699.450	€ -
Gemeente Westland	Fietsstroken Veilingweg De Lier	€	223.500		€	223.500	€ -
HTM Personenvervoer	Optimaliseren samenloopdeel Randstadrail - deelpro	€	1.265.250	€	1.017.431	€	68.621
HTM Personenvervoer	Lijn 16Z Den Haag - uitvoeringsfase lijn 16Z -INTH	€	2.616.750				€ 2.214.060
HTM Personenvervoer	Lijn 1 Den Haag - in/uitrukroute Duinstraat inclus	€	-	€	1.011.875		€ 2.616.750
Gemeente Den Haag	Lijn 16S Den Haag – Statenlaan INTHR (Realisatie)	€	-	€	8.027.000		€ 1.011.875
Gemeente Den Haag	Lijn 16 Den Haag - Zoutmanstraat - INTHR (realisatie)	€	-	€	8.510.000		€ 8.027.000
Gemeente Den Haag	Lijn 16M Den Haag - Moerwijk - INTHR (realisatie)	€	-	€	1.731.000		€ 8.510.000
Gemeente Nissewaard	Reconstructie busstation Spijkenisse Centrum	€	3.732.052		€	3.712.365	€ 19.687
Gemeente Den Haag	Blackspot Loosduinsekade - Zuiderparklaan	€	422.000		€	422.000	€ -
Gemeente Vlaardingen	Marathonweg Nieuw Waterland	€	1.518.400		€	132.860	€ 1.385.540
Gemeente Rotterdam	Verplaatsing tramhaltes Laan op zuid	€	1.477.000		€	738.500	€ 738.500
Gemeente Rotterdam	HOV Maastunnel	€	-	€	2.246.000		€ 2.246.000
HTM Personenvervoer	INTHR	€	4.579.809	€	3.585.300		€ -2.742.637
EBS	27,5% regeling	€	1.202.200				€ 10.907.746
HTM/RET/EBS	Transformatie arbeidsmarkt vervoerbedrijven	€	3.174.470	€	2.950.027	€	3.141.757
HTM/RET/EBS	Invoering nieuwe betaalwijzen	€	4.970.516	€	538.222		€ 1.363.016
Gemeente Den Haag	Planstudie De Vlietlijn (CID Binckhorst)	€	-	€	1.022.744		€ 1.022.744
Gemeente Den Haag	NRR - kleiner dan 1 mln.	€	1.098.837		€	477.967	€ 620.870
Gemeente Den Haag	AROV - kleiner dan 1 mln.	€	830.598			€ 830.598	€ -
Diverse gemeenten	Overig - kleiner dan 1 mln.	€	6.587.958	€	5.630.520	€	1.516.729
	SPUK verkeersveiligheid	€	1.819.167	€	1.401.508	€	857.154
		€	53.495.880	€	41.452.947	€	25.356.714
					€	4.613.021	€ 64.979.092

De te betalen concessies hebben betrekking op de laatste 5% van de jaarlijkse subsidie die pas beschikbaar gesteld wordt als de vervoerders aan hun verplichtingen hebben voldaan. Dit bedrag wordt op basis van de Q4-rapportages voor de railconcessies gecorrigeerd, zodat het beter aansluit op de verwachte werkelijk af te rekenen subsidie voor de concessies. Voor de busconcessies wordt dit bedrag gecorrigeerd op basis van de definitieve indexeringscijfers voor 2024.

Onderstaand een tabel met een overzicht per concessie.

	Stand per 01.01.2024	Beschikking Toename	Uitgekeerde voorschotten Afname	Uitgekeerd voorgaande jaren Afname	Vaststelling voorgaande jaren ten laste exploitatie	Vaststelling voorgaande jaren vrijval tgv exploitatie	overige mutaties	stand per 31.12.2024	Stand per 31.12.2024
Rail concessie Rotterdam e.o. RET									-15.280.862
- Jaar 2024		231.975.957	220.921.030				-30.230.747	-19.175.821	
- Jaar 2023	-849.594			-11.565.240		6.820.687		3.894.959	
- Jaar 2022	934.155			934.154		1		0	
Rail concessie Haaglanden HTM									16.715.022
- Jaar 2024		152.378.959	144.953.945				5.656.853	13.081.867	
- Jaar 2023	8.230.173			10.809.153	3.334.643		-141.250	614.413	
- Jaar 2022	3.018.742							3.018.742	
- Jaar 2021	2.154.987						-2.154.987	0	
Busconcessie Rotterdam e.o. RET									4.906.933
- Jaar 2024		43.183.680	41.024.503				-197.020	1.962.157	
- Jaar 2023	2.971.801						-27.025	2.944.776	
- Jaar 2022	2.392.969			2.392.969				0	
Busconcessie Haaglanden Stad HTM									21.875.293
- Jaar 2024		31.272.715	21.312.024				275.451	10.236.142	
- Jaar 2023	8.121.165			4.057.676	1.538.177			5.601.666	
- Jaar 2022	6.037.486							6.037.486	
- Jaar 2019	1.197.333			1.152.865		44.468		0	
- Jaar 2018	-517.797			-520.796		2.999		0	
Bus concessie Haaglanden Streek EBS									6.452.850
- Jaar 2024		33.570.970	28.394.749				1.276.629	6.452.850	
- Jaar 2023	3.734.050			2.281.984		1.452.066		0	
Bus concessie Voorne-Putten en Rozenburg EBS									1.816.293
- Jaar 2024		15.405.859	13.588.396				-1.170	1.816.293	
- Jaar 2023	2.206.610			1.291.793		906.544	-8.273	0	
Concessie Parkshuttle Connexxion									-11.560
- Jaar 2024		848.491	848.491				-11.560	-11.560	
Subtotaal	39.632.081	508.636.631	471.043.138	10.834.558	4.872.820	9.226.765	-25.563.099	36.473.970	36.473.970
Beschikbaarheidsvergoeding 2022	11.059.799		11.058.199			1.600		0	
Transitievergoeding 2023	4.551.800				1.129.600		-2.542.000	3.139.400	
Totaal	55.243.680	508.636.631	482.101.337	10.834.558	6.002.420	9.228.365	-28.105.099	39.613.370	

Nog te betalen SPUK verkeersveiligheid 2020-2021 en 2022-2023:

	Stand per 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Betaalde bedragen	Stand per 31-12-2024
Nog te betalen SPUK verkeersveiligheid 2020-2021	3.684.794	-	766.172	2.918.622
Nog te betalen SPUK verkeersveiligheid 2022-2023	3.711.217	-	745.905	2.965.312
Totaal	7.396.011	-	1.512.077	5.883.934

De betaalde bedragen inzake de SPUK verkeersmaatregelen zien op diverse gemeenten die deelnemen aan deze regeling. Het betreft hier het rijksdeel dat betaald is aan de gemeenten. De totale projectbestedingen worden verantwoord in de lasten. Het rijksdeel wordt dan verantwoord als baat.

Nog te betalen kosten overige:

De post nog te betalen kosten overige bestaat voor het grootste gedeelte uit nog te betalen rente op de opgenomen leningen ad € 7,4 miljoen. Verder bestaat de post uit afrekeningen voor hetabri project ad € 6,4 miljoen, projectvoortgang en nog te betalen kosten voor het programma Economisch Vestigingsklimaat ad € 1,5 miljoen en overige nog te betalen facturen ad € 0,2 miljoen. Deze kosten worden alle begin 2025 betaald.

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	2024 € 501.974.430	2023 € 404.188.389
--	--------------------	--------------------

	Stand per 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Betaalde bedragen	Stand per 31-12-2024
het Rijk	404.188.389	618.317.054	520.531.013	501.974.430
Totaal	404.188.389	618.317.054	520.531.013	501.974.430

Jaarlijks ontvangt de MRDH een rijksbijdrage in het kader van de wet Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). Voor zover deze middelen in enig jaar niet worden besteed, blijven zij beschikbaar in het fonds BDU.

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen 2024 € 19.699.752 2023 € 1.879.680

	Stand per 31-12-2023	Toevoegingen	Betaalde bedragen	Stand per 31-12-2024
Digitaliseringsopgaaf	955.821		261.049	694.772
InnOVatiefonds	422.465	-	345.450	77.015
Marketingplatform	256.378	450.000	422.553	283.825
Te betalen premie reparatie 3e WW-jaar	28.578			28.578
Netto salarissen	473	123	473	123
Mastercourse 2023-2024	125.299		125.299	-
G4 Reeferhub	90.666			90.666
OV-gelden moties Bikker c.s. en Krul	-	18.524.773		18.524.773
Totaal	1.879.680	18.974.896	1.154.824	19.699.752

Sinds 2021 is vanuit Bereik! het project 'Digitalisering Overheden in Zuid-Holland ten behoeve van Krachtenbundeling Smart Mobility' gestart. In dit project, waar wij penvoerder voor zijn, nemen naast de MRDH ook de provincie Zuid-Holland en het ministerie van IenW deel. Jaarlijks worden bijdragen geïnd en kosten betaald. Het saldo blijft beschikbaar voor het project.

InnOVatiefonds en Marketingplatform

De InnOVatieroute is een initiatief van HTM, de RET, EBS en de MRDH.

Het Marketingplatform is het platform van alle OV-bedrijven in de metropoolregio

De MRDH is penvoerder en voert de financiën hiervoor. Jaarlijks betalen de betrokken partijen een vooraf afgesproken bijdrage. Per jaareinde worden de lasten en de baten met elkaar verrekend en wordt het verschil toegevoegd of onttrokken aan of uit het saldo dat bij de MRDH op de balans staat. De middelen zijn van alle deelnemende partners en zal bij afronding conform de afgesproken verdeelsleutel worden verdeeld.

OV-gelden moties Bikker c.s. en Krul

Vanuit het Rijk hebben wij gelden ontvangen om uitvoering te geven aan de motie Bikker c.s. en de motie Krul c.s. Deze bijdrage wordt verstrekt om de voor 2024 voorziene tariefverhoging in het OV structureel te voorkomen en om het OV-aanbod op peil te houden dan wel de kwaliteit te verbeteren. En voor het tegengaan van het negatieve effect van de herijking van de vergoeding voor het gebruik van het studenten OV-reisproduct in 2024. Van het ontvangen bedrag ad € 88,1 miljoen is er in 2024 € 69,6 miljoen besteed. Het restant ad € 18,5 miljoen verantwoorden wij als vooruitontvangen en zal naar verwachting in 2025 (grotendeels) besteed worden.

5.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Deze per balansdatum openstaande verplichtingen kunnen we als volgt specificeren:

Programma Infrastructuur, verkeer, projecten	€	56.326.304
Programma Infrastructuur, openbaar vervoer, projecten	€	41.292.320
Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, onderdeel concessies	€	3.567.394.402
Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Beleid en programmering OV	€	3.082.074
Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Beleid en programmering Verkeer	€	5.200.518
Programma Economisch Vestigingsklimaat	€	5.281.726
Bedrijfsvoering	€	1.783.925
Totaal	€	3.680.361.269
		=====

De verplichtingen van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer bevatten, tot en met 31 december 2024 op grond van het IPVa, verleende subsidies en opdrachten voor kleine en grote projecten. De bij het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, onderdeel concessies, opgenomen verplichtingen betreffen vooral exploitatiebijdragen. Het merendeel daarvan bestaat uit de verplichte concessies van rail- (€ 2,5 miljard) en busconcessies (€ 1 miljard).

Deze verplichtingen worden vanaf 2024 uit het BDU-fonds en de nog te ontvangen Rijksbijdragen BDU bekostigd.

Naast de hiervoor genoemde verplichtingen zijn voor de financiering van railinvesteringen ook borgstellingen verleend voor rechtstreeks aan de RET verstrekte leningen. Het betreft een aan de Europese Investeringsbank verstrekte borgstelling voor een lening met een restwaarde per 31 december 2024 van € 92 miljoen aan de RET. Een specificatie van de verstrekte borgstelling is opgenomen in hoofdstuk 3.3 (financiering en treasury). De hiermee samenhangende aan de RET te vergoeden kapitaallasten worden bekostigd uit het fonds BDU en de nog te ontvangen Rijksbijdragen BDU.

De niet uit de balans blijkende verplichtingen die per jaareinde 2024 ten laste van het programma Economisch Vestigingsklimaat zijn aangegaan, bestaan uit drie onderdelen.

1. Het betreft voor het grootste deel vanaf 2019 verstrekte en nog niet financieel afgewikkelde bijdragen aan gemeenten op grond van de Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat MRDH. De stand van de niet uit de balans blijkende verplichtingen voor dit onderdeel bedraagt per jaareinde 2024 € 4.988.521.
 - o Dekking van deze verplichtingen vindt plaats uit de hiervoor ingestelde bestemmingsreserve Egalisatiereserve economisch vestigingsklimaat.
2. Tot en met 2024 is een aantal kleinere verplichtingen aangegaan die over de jaargrens heenlopen. Het gaat per jaareinde 2024 om een bedrag van € 169.017.
 - o Dekking: inwonerbijdrage EV 2025 en verder.

3. In 2022 is een meerjarige subsidie van € 1.500.000 verleend aan YES!Delft. De in 2022 bestede jaarschijf bedraagt € 291.667, de in 2023 bestede jaarschijf bedraagt € 611.746 en de in 2024 bestede jaarschijf bedraagt € 472.399. De niet uit de balans blijkende verplichting bedraagt € 124.188.
 - Dekking: inwonerbijdrage EV 2025 en verder.

De niet uit de balans blijkende verplichtingen voor bedrijfsvoering bestaan uit diverse huurovereenkomsten en jaargrensoverdrachten. Begin 2017 is de huurovereenkomst voor het bedrijfspand aan de Westersingel 12 te Rotterdam gesloten voor de duur van tien jaar ingaande op 1 maart 2017.

5.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording 2024

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken drie rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen (1) het begrotings-, (2) het voorwaarden-, en (3) het misbruik- en oneigenlijk gebruik-criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders, zoals de begroting en MRDH-verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 6 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens - bepaald door het algemeen bestuur - bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.459.402. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf beschreef het dagelijks bestuur ook welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

DEEL 3.
OVERIGE GEGEVENS

-0-0-0-

Hoofdstuk 6

BESLUIT

-0-0-0-

Het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag;

gelet op artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 30 juni 2025;

met inachtneming van de in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen risico's:

Besluit:

1. de jaarstukken 2024 vast te stellen met een resultaat van € 831.705 met betrekking tot het programma Economisch Vestigingsklimaat;
2. van het resultaat een bedrag van € 486.336 toe te voegen aan de Egalisatiereserve EV om het tekort van de reserve per 31 december 2024 aan te vullen;
3. *Voorstel resterende resultaatbestemming van € 345.339 volgt na besluit bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat (11 juni 2025).*

Aldus besloten in de openbare vergadering van 11 juli 2025 van het algemeen bestuur.

de voorzitter,

de secretaris,

Carola Schouten

Christel Mourik

Bijlage 1. Verantwoording 2024 conform SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 1.379.110	€ 4.915.374	€ 2.534.304	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	5	Capelle aan den IJssel		
			2 117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja	400	Capelle aan den IJssel		
			3 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	4	Delft		
			4 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	5	Delft		
			5 110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	8	Delft		
			6 105 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Ja	0	Delft		
			7 115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Ja	1	Delft		
			8 117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja	850	Delft		
			9 110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	0	Den Haag		
			10 117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur	Ja	460	Den Haag		

11	123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden	Ja	6	Den Haag
12	106 Aanleg van een drempel op fietskruispunt gebiedsontsluitingsweg / erftoegangsweg	Ja	1	Hellevoetsluis (Voorne aan Zee)
13	106 Aanleg van een drempel op fietskruispunt gebiedsontsluitingsweg / erftoegangsweg aantal in st	Ja	0	Lansingerland
14	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Ja	0	Lansingerland
15	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	0	Lansingerland
16	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	0	Lansingerland
17	123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Ja	0	Lansingerland
18	103 Saneren van verticale stoepranden en hoogteverschillen tussen verharding en berm aantal in meters	Ja	0	Leidschendam-Voorburg
19	105 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Ja	604	Leidschendam-Voorburg
20	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	6	Leidschendam-Voorburg
21	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	2	Leidschendam-Voorburg
22	102 Het aanbrengen van attentieverhogende markeringen aantal in meters	Ja	0	Maassluis
23	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	1	Maassluis
24	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	14	Maassluis
25	104 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en -paden aantal in dagen	Ja	1	Maassluis
26	104 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en -paden aantal in dagen	Ja	1	Maassluis
27	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	1	Maassluis
28	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	1	Maassluis
29	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden	Ja	2	Midden-Delfland

30	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	0	Ridderkerk
31	118 Aanleg van een veilige voetgangsoversteekplaats aantal in st	Ja	1	Ridderkerk
32	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1	Ridderkerk
33	102 Saneren paaltjes en verticale elementen op of naast fietspaden aantal in st	Ja	34	Ridderkerk
34	116 Aanleg van rijbaanscheiding door rammelstrook op asmarkering aantal in meters	Ja	0	Ridderkerk
35	101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Ja	0	Schiedam
36	102 Het aanbrengen van attentieverhogende markeringen aantal in meters	Ja	0	Schiedam
37	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	0	Schiedam
38	111 Aanleg van een voetgangsoversteekplaats aantal in st	Ja	0	Schiedam
39	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Ja	0	Schiedam
40	113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Ja	0	Schiedam
41	101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Ja	2.260	Vlaardingen
42	102 Het aanbrengen van attentieverhogende markeringen aantal in meters	Ja	10	Vlaardingen
43	103 Saneren van verticale stoepranden en hoogteverschillen tussen verharding en berm aantal in meters	Ja	0	Vlaardingen
44	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Ja	100	Vlaardingen
45	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	0	Vlaardingen
46	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	6	Vlaardingen
47	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	0	Vlaardingen
48	116 Aanleg van rijbaanscheiding door rammelstrook op asmarkering aantal in meters	Ja	0	Vlaardingen
49	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja	0	Vlaardingen

50	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	5	Vlaardingen
51	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	0	Vlaardingen
52	123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in st	Ja	0	Wassenaar
53	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	1	Westland
54	205 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Nee	0	Leidschendam-Voorburg
55	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0	Leidschendam-Voorburg
56	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0	Leidschendam-Voorburg
57	214 Links afslaan verbieden door aanleg van middengeleiders aantal in st	Nee	0	Leidschendam-Voorburg
58	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	3	Hellevoetsluis (voorne aan Zee)
59	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	5	Hellevoetsluis (voorne aan Zee)
60	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	2	Hellevoetsluis (voorne aan Zee)
61	210 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	1	Hellevoetsluis (voorne aan Zee)
62	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0	Den Haag
63	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	3	Den Haag
64	221 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur zone aantal in st	Nee	0	Den Haag
65	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een ertoeegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	725	Den Haag
66	215 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Nee	0	Den Haag
67	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0	Wassenaar
68	201 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Nee	43.200	Ridderkerk
69	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0	Ridderkerk

70	215 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Nee	0	Ridderkerk
71	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	360	Ridderkerk
72	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Nee	1	Ridderkerk
73	210 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Nee	11	Ridderkerk
74	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0	Ridderkerk
75	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	0	Lansingerland
76	201 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Nee	0	Capelle aan den IJssel
77	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	200	Capelle aan den IJssel
78	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	6	Capelle aan den IJssel
79	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	1.900	Capelle aan den IJssel
80	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Ja	0	Nissewaard
81	202 Saneren paaltjes en verticale elementen op of naast fietspaden aantal in st	Nee	0	Rotterdam
82	202 Het aanbrengen van attentieverhogende markeringen aantal in meters	Nee	0	Rotterdam
83	231 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt aantal in st	Nee	0	Rotterdam
84	226 Aanleggen van veilige bermen 80 km/u - Geleiderail aantal in meters	Nee	0	Rotterdam
85	226 Aanleggen van veilige bermen 80 km/u - Begin/eindstuk geleiderail aantal in st	Nee	0	Rotterdam
86	201 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Nee	0	Rotterdam
87	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0	Rotterdam

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2025								
lenW	E27A	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa vervoerregio's) Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10) Vervoerregio's	Eindsaldo/-reservering (jaar T-1)	Ontvangen BDU-bijdrage lenW (jaar T)	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstekte middelen in (jaar T)	Besteding (jaar T)	Correctie over besteding (T-1)	Eindsaldo/-reservering (jaar T)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/06</i>
			€ 404.188.389	€ 618.317.054		€ 520.531.013		€ 501.974.430
		Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen	Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen					
		Omschrijving	Bedrag					
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E27A/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E27A/08</i>					
		1 Railconcessie RET	€ 176.889.977					
		2 Railconcessie HTM	€ 142.058.035					
		3						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E57	Tijdelijk Regeling Specifieke uitkering Zero Emissie Bus 2022-2024	Beschikingsnaam / nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Het aantal gerealiseerde niet-gelede ZE-bussen met batterij-elektrische aandrijving	De som van het totaal aantal gerealiseerde gelede ZE-bussen met batterij-elektrische aandrijving, ZE-touringcars en ZE-bussen met waterstof-elektrische aandrijving	Zijn de bussen binnen drie jaar ingezet in de dienstregeling?	Is voldaan aan het kilometervereiste (Ja/ Nee) (zie invulwijzer)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E57/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E57/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E57/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E57/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E57/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: E57/06</i>
			1 BUS2300002	Nee	0	0	Nee	Nee
			2 BUS2400004	Nee	0	0	Nee	Nee
			3 BUS2400005	Nee	0	0	Nee	Nee
			Zijn de bussen minimaal drie jaar ingezet in de dienstregeling waar de aanvraag betrekking op heeft of voor de uitvoering van de concessie die op die concessie volgt? (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle R Indicator: E57/07</i>					
			1 Nee					
			2 Nee					
			3 Nee					

IenW	E84	Regeling stimulerings verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04
			€ 1.467.942	€ 3.180.946	€ 1.751.096	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08
		1	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h wegjaantal in Meters	Nee	0	Albrandswaard
		2	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/hjaantal in Stuks	Nee	3	Barendrecht
		3	350 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/h-zonejaantal in Stuks	Nee	3	Barendrecht
		4	317 Vervangen verharding fietspadjaantal in Meters	Nee	0	Capelle aan den IJssel
		5	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zonejaantal in Stuks	Nee	2	Capelle aan den IJssel
		6	346 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/hjaantal in Stuks	Nee	5	Capelle aan den IJssel
		7	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h wegjaantal in Meters	Nee	425	Delft
		8	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h wegjaantal in Meters	Nee	0	Den Haag
		9	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/hjaantal in meters	Nee	930	Den Haag
		10	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/hjaantal in meters	Ja	625	Hellevoetsluis (voorne aan Zee)
		11	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/hjaantal in Stuks	Nee	4	Krimpen aan den IJssel
		12	331 Drempeljaantal in Stuks	Nee	3	Krimpen aan den IJssel
		13	318 Verbreden van fietspadenjaantal in Meters	Nee	0	Lansingerland
		14	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h wegjaantal in Meters	Nee	125	Lansingerland
		15	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h wegjaantal in Meters	Nee	0	Leidschendam-Voorburg

16	346 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h/aantal in Stuks	Nee	2	Maassluis
17	317 Vervangen verharding fietspad/aantal in Meters	Nee	0	Midden-Delfland
18	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	3	Midden-Delfland
19	331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	3	Midden-Delfland
20	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)/aantal in Meters	Nee	720	Nissewaard
21	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0	Nissewaard
22	331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	0	Nissewaard
23	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone/aantal in Stuks	Nee	0	Nissewaard
24	346 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h/aantal in Stuks	Nee	4	Nissewaard
25	301 Aanleg van openbare verlichting/aantal in Meters	Nee	100	Pijnacker-Nootdorp
26	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden/aantal in Meters	Nee	0	Pijnacker-Nootdorp
27	317 Vervangen verharding fietspad/aantal in Meters	Nee	0	Pijnacker-Nootdorp
28	318 Verbreden van fietspaden/aantal in Meters	Nee	0	Pijnacker-Nootdorp
29	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden/aantal in Meters	Nee	0	Ridderkerk
30	319 Aanleg plateau kruispunt GOW/ETW/aantal in Stuks	Nee	0	Ridderkerk
31	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0	Ridderkerk
32	331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	0	Ridderkerk
33	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone/aantal in Stuks	Nee	1	Ridderkerk
34	331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	4	Rijswijk
35	345 Geregelde oversteekplaats (GOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h/aantal in Stuks	Nee	1	Rijswijk
36	346 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h/aantal in Stuks	Nee	1	Rijswijk
37	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0	Rijswijk
38	349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0	Rijswijk
39	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)/aantal in Meters	Nee	0	Rotterdam

40	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	5	Rotterdam
41	331 Drempeljaantal in Stuks	Nee	2	Rotterdam
42	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zonejaantal in Stuks	Nee	0	Rotterdam
43	336 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelenjaantal in Stuks	Nee	0	Rotterdam
44	344 Het volwaardig afwaarden van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h/aantal in meters	Nee	0	Rotterdam
45	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspadenjaantal in Meters	Nee	0	Schiedam
46	313 Aanbrengen attentieverhogende markeringen (met ribbels) indien een paaltje moet blijven staanjaantal in Stuks	Nee	0	Schiedam
47	314 Saneren van verticale trottoirbanden en hoogteverschillen tussen verharding en bermjaantal in Meters	Nee	26	Schiedam
48	315 Inzet t.b.v. verwijderen oneffenheden door opdruk van boomwortelsjaantal in Dagen	Nee	0	Schiedam
49	316 Inzet t.b.v. vullen van gaten en scheurenjaantal in Dagen	Nee	0	Schiedam
50	317 Vervangen verharding fietspadjaantal in Meters	Nee	0	Schiedam
51	322 Fysiek opheffen fietsoversteekjaantal in Stuks	Nee	0	Schiedam
52	331 Drempeljaantal in Stuks	Nee	1	Schiedam
53	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zonejaantal in Stuks	Nee	0	Schiedam
54	341 Links afslaan verbieden door aanleg doorgetrokken middengeleiderjaantal in Stuks	Nee	0	Schiedam
55	343 Aanleg van rijrichtingsscheiding door rammelstrook op as-markering 50 km/h/aantal in Meters	Nee	0	Schiedam
56	301 Aanleg van openbare verlichtingjaantal in Meters	Nee	0	Vlaardingen
57	317 Vervangen verharding fietspadjaantal in Meters	Nee	0	Vlaardingen
58	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)jaantal in Meters	Nee	0	Vlaardingen
59	331 Drempeljaantal in Stuks	Nee	0	Vlaardingen
60	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h wegjaantal in Meters	Nee	0	Vlaardingen

		61	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0	Vlaardingen	
		62	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	6	Wassenaar	
		63	331 Drempe/aantal in Stuks	Nee	1	Wassenaar	
		64	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone/aantal in Stuks	Nee	1	Wassenaar	
		65	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h/aantal in meters	Nee	785	Wassenaar	
		66	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden/aantal in Meters	Nee	660	Westland	
		67	317 Vervangen verharding fietspad/aantal in Meters	Nee	656	Westland	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2025								
IenW	E105	Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling	Concessienaam zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling	Maximale TVOV	Prestatieafhankelijke bijdragen concessieverlener, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Totaal subsidies conform contract, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	OCW-contract studentenkaart, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/06</i>
			1 <i>Diversen</i>	<i>MRDH</i>	€ 21.347.000	-€ 168.000	-€ 76.073.063	€ 63.047.960
			Kopie naam concessie	Directe opbrengsten van reizigers, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Extra bijdrage concessieverlener om reden transitie 2023, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Andere opbrengsten, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	Werkelijke kosten in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E105/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: E105/11</i>	
			1 <i>MRDH</i>	€ 272.918.564	€ 30.994.000	€ 5.029.893	-€ 319.762.829	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2025					
lenW	E114	Specifieke uitkering OV-gelden; de "Bikker"-middelen en de middelen ter compensatie van de herijking van de gelden voor het studenten reisproduct	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E114/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E114/02	
			€ 69.578.455	Nee	

Bijlage 2. Controleverklaring

Hierna wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen.

Bijlage 3. Samenstelling bestuursorganen MRDH 2024 (per 31-12-2024)

Dagelijks bestuur		Algemeen bestuur (vervolg)	
Voorzitter	mevrouw C. Schouten	Westland	de heer B.R. Arends
Plv. voorzitter	de heer J.H.C. van Zanen	Zoetermeer	de heer M.J. Bezuijen
Lid	de heer F. van Oosten	Secretaris	mevrouw C. Mourik
Lid	de heer B.R. Arends		
Lid	mevrouw J.M. van Bijsterveldt		
Lid	de heer L.A. de Lange		
Secretaris	mevrouw C. Mourik		

Algemeen bestuur		Bestuurscommissie Vervoersautoriteit	
Voorzitter	mevrouw C. Schouten	Albrandswaard	de heer M. Bianchi
Plv. voorzitter	de heer J.H.C. van Zanen	Barendrecht	de heer D. Vermaat
Albrandswaard	mevrouw J.G.H. de Witte	Capelle aan den IJssel	de heer R. van Woudenberg
Barendrecht	de heer R. Schneider	Delft	mevrouw M. Huijsmans
Capelle aan den IJssel	de heer J. Manusama	Den Haag	de heer A. Kapteijns (plv voorzitter)
Delft	mevrouw J.M. van Bijsterveldt	Krimpen aan den IJssel	de heer J. Janson
Den Haag	de heer A. Kapteijns	Lansingerland	de heer S. Fortuyn
	mevrouw S. Bruines	Leidschendam-Voorburg	de heer. J. Keus
Krimpen aan den IJssel	de heer J. Luteijn	Maassluis	de heer S. Kuiper
Lansingerland	de heer P.H. van de Stadt	Midden-Delfland	de heer B. de Leede
Leidschendam-Voorburg	de heer M. Vroom	Nissewaard	de heer C. Hottentot
Maassluis	de heer J. de Vries	Pijnacker-Nootdorp	de heer B.J.P. van Straten
Midden-Delfland	mevrouw F. Noordermeer	Ridderkerk	de heer T. Overheid
Nissewaard	de heer F. van Oosten	Rijswijk	mevrouw S. van de Waart
Pijnacker-Nootdorp	de heer B.D. Lugthart	Rotterdam	de heer P. Lansink-Bastemeijer orzitter)
Ridderkerk	de heer M. Oosterwijk	Schiedam	de heer F. Hamerslag
Rijswijk	mevrouw H. Sahin	Vlaardingen	de heer B. Bikkers
Rotterdam	de heer P. Lansink-Bastemeijer	Voorne aan Zee	de heer P. Schop
	de heer R. Simons	Wassenaar	de heer L. van Doeveren
Schiedam	de heer H. Bergmann	Westland	de heer P. Valstar
Vlaardingen	de heer B. Wijbenga	Zoetermeer	mevrouw V. Frinking
Voorne aan Zee	de heer A. Scheepers	Adjunct-Secretaris	de heer J. Immerzeel
Wassenaar	de heer L.A. de Lange		

Bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat

Albrandswaard	de heer M. Bianchi
Barendrecht	de heer L. van der Linden
Capelle aan den IJssel	de heer E. Faassen
Delft	mevrouw M. Zwart
Den Haag	mevrouw S. Bruines (voorzitter)
Krimpen aan den IJssel	de heer H. van der Wal
Lansingerland	de heer L. Hoek
Leidschendam-Voorburg	mevrouw A.J.W. van Eekelen
Maassluis	de heer S. Kuiper
Midden-Delfland	de heer F. Voskamp
Nissewaard	de heer J.W. Mijnans
Pijnacker-Nootdorp	de heer B.J.P. van Straten
Ridderkerk	de heer K. van der Duijn Schouten
Rijswijk	de heer W. van Damme
Rotterdam	de heer R. Simons
Schiedam	de heer F. Hamerslag
Vlaardingen	de heer B. Bikkers (plv. Voorzitter)
Voorne aan Zee	de heer A.J. Spoon
Wassenaar	de heer L. van Doeveren
Westland	de heer P. Valstar
Zoetermeer	de heer J. Iedema
Adjunct-Secretaris	mevrouw M. Steinebach

GAD/2025.30

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

A Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag te Rotterdam (MRDH) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2024;
- 2 de balans per 31 december 2024;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- 5 de SiSa-bijlage (Single information, Single audit) met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- 6 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld; en
- 7 de Verantwoording Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024, de Controleverordening MRDH (vastgesteld door het Algemeen bestuur op 19 december 2014) en het controleprotocol accountantscontrole MRDH Jaarrekening 2024 dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 6 december 2024. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de MRDH zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van

ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 6,5 miljoen. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 125.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

De GAD maakt zelf een inschatting van de frauderisico's bij de MRDH en vormt zich een beeld over de controlemaatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes en/of niet naleving van wet- en regelgeving van materieel belang te voorkomen. Daarnaast stellen wij vast of deze maatregelen effectief zijn.

Beleidsplan fraudepreventie en frauderisico-analyse

De MRDH heeft invulling gegeven aan haar zorgplicht op het gebied van fraudebeheersing door onder meer het opstellen van het Interne Controleplan MRDH 2024 en de beleidsnota fraudepreventie, inclusief een frauderisicoanalyse, die in 2024 door het management is vastgesteld.

De beleidsnota fraudepreventie is in maart 2024 vastgesteld voor onbepaalde tijd en wordt, indien nodig, aangepast op basis van nieuwe fraudecasuïstiek, integriteitsschendingen of relevante ontwikkelingen binnen de planning- en controlecyclus van de organisatie. De bijbehorende frauderisicoanalyse wordt jaarlijks geactualiseerd en betrokken bij de controle van de jaarrekening van de MRDH. Een frauderesponsplan, waarin wordt beschreven hoe de organisatie optreedt in het geval dat fraudegevallen of integriteitsschendingen zich voordoen, is nog onderhanden.

De MRDH voert systematisch interne controle-onderzoeken uit waarbij de naleving van interne procedures en voorschriften wordt getoetst en aan de directie wordt gerapporteerd. Bij onze controle nemen wij kennis van deze rapporten.

Onze werkzaamheden gericht op de frauderisico-analyse voor de controle van de jaarrekening

Binnen alle organisaties bestaat het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management. Dit frauderisico hebben wij in de uitvoering van onze controlewerkzaamheden dan ook geïdentificeerd evenals een frauderisico op de uitgaande geldbeweging. De belangrijkste mogelijkheden voor management manipulatie bevinden zich binnen de handmatige en/of extracomptabele elementen van de controle omgeving, waaronder handmatige journaalposten en de totstandkoming van schattingen. In het kader van onze controle heeft de GAD aandacht besteed aan de interne processen rondom schattingen en aanvullende detailcontroles uitgevoerd.

Daarnaast heeft de GAD aandacht besteed aan de organisatie van het geldverkeer en aan de wijze waarop verplichtingen (rechtmatig conform verordeningen en interne procedures) tot stand komen en door subsidie ontvangers worden nageleefd (middels naleving van het door de MRDH vastgestelde M&O-beleid).

Tijdens de controle van de jaarrekening 2024 zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. Er zijn geen gevallen van niet naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen, met uitzondering van de door de MRDH aan ons gerapporteerde rechtmatigheidsbevindingen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het begrip van de balans, de risico's en de ontwikkeling van de BDU in meerjarig perspectief in relatie tot het meerjarig Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa) is van belang om de financiële positie van de MRDH te begrijpen. Hiervoor zijn ook de BBV-paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing en Financiering in de jaarstukken van belang.

De toekomst van de MRDH bevat (financiële) onzekerheden over reizigersaantallen voor de OV-concessies, prijsontwikkelingen, krapte op de arbeidsmarkt, de groei van de mobiliteit (wegen en spoor), achterblijvende compensatie voor areaaluitbreiding en voor meer trajecten.

De MRDH heeft maatregelen geïmplementeerd om in meerjarig perspectief de bestuurlijke wensen, de financiële risico's, het planningsoptimisme, de budgettaire kaders (BDU) en de meerjarenbegroting (inclusief IPVa) op elkaar af te stemmen. Daarnaast zijn met de OV-concessiehouders (financiële) afspraken gemaakt. Met deze beheersinstrumenten beheerst het bestuur van de MRDH toereikend de financiële risico's en de effecten daarvan voor de financiële positie en de continuïteit.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat:

- Het jaarverslag, zijnde de programmaverantwoording (hoofdstuk 2 onder 'Wat wilden we bereiken' en 'Wat is er voor gedaan'), de paragrafen (hoofdstuk 3), het Voorwoord, hoofdstuk 1 Samenhang en opbouw jaarrekening MRDH, verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.
- Het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.
- De andere informatie opgenomen in het jaarverslag en/of andere in de jaarstukken opgenomen onderdelen met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur van de MRDH is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur van de MRDH is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de MRDH, opgenomen bepalingen, zoals

opgenomen in Controleprotocol MRDH Accountantscontrole 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de MRDH in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de MRDH.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, de timing en de omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024, de Controleverordening MRDH en het Controleprotocol MRDH Accountantscontrole 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheids-eisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de MRDH.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de MRDH in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de MRDH.
- Het evalueren van de presentatie, de structuur en de inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de MRDH, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de MRDH. Op basis hiervan hebben wij de aard en de omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en de timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 29 april 2025
Origineel getekend door

Gemeentelijke Accountantsorganisatie Den Haag
M. Perkgöz RA
accountant